

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		na dom dostavljen:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo.) telefon št. 34.

Izkušnja vseh domov slovenskega naroda in pravnika.

Inserati veljajo: petstotinska peti vsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odima.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 38.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 38.

Majniška proslava narodnega delavstva. — Shod v Mestnem domu.

Narodno - socijalno delavstvo v Ljubljani si je izbralo včerajšnji dan, da manifestira za svoje ideje. Dopoldne je bil shod v »Mestnem domu«, ki ga je otvoril sklicatelj gosp. Juvan, kateri je bil od zborovalcev izvoljen tudi za predsednika shoda, dočim so bili izvoljeni gosp. Mlakar za podpredsednika in g. Kozinc za zapisničarja. Gosp. Juvan je pozdravil vse navzoče, zlasti državnega poslanca gosp. Vladimira Ravniharja, deželnega poslanca gosp. prof. Josipa Reiserja kot odposlanca kluba naprednih občinskih svetnikov, deželna poslanca gg. Adolfa Ribnikarja in Josipa Turka ter odposlanca tržaške N. D. O. gosp. Brandnerja. Prebral je tudi pozdravno brzojavko podružnice Narodno-socijalne zveze v Kočevju, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Nato je kot prvi govoril gosp. profesor

Reiser,

ki je prinesel slovenskim delavcem pozdrave kluba naprednih občinskih svetnikov, izražajoč globoke simpatije socijalnemu in stanovsko strokovnemu stremeljenju, organizaciji narodnega delavstva. Naloga občinske politike je, da skrbi tudi za dobrobit delavstva. Napredni občinski svetniki vidijo v organizaciji slovenskega delavstva garancije za napredek celega slovenskega naroda. Želi, da se s prireditvami, kakršna je tudi majniška proslava, utrdi temelji organizacije in ojači vrste narodno - socijalnega delavstva.

Drugi je govoril odposlanec N. D. O. v Trstu gosp.

Brandner,

ki se je spominjal majniške proslave slovenskega delavstva v Trstu, ki se je vršila v znamenju krvavih spopadov, dočim se vrše v Ljubljani vse take proslave povsem mirno. — Govornik slika nato dogodke povodom majniške proslave v Trstu in nečuden barbarizem tržaških Lahov. Italijanska druhal je bila nahuj-

skana od svojih voditeljev, vendar pa se ji ni posrečilo, preprečiti obhoda slovenskih delavcev. Tekla je sicer kri, toda slovenski delavci so se ubranili laških nasilnežev in so obenem tudi pokazali, da jih Italijani ne kaznovani ne smejo napadati. Dočim so se vršile manifestacije prejšnja leta več ali manj mirno, je prišlo letos do takih spopadov, ker je bila laška kri razburjena in ker so se vedeli Lah pod posebno zaščito vlade. Govornik je slikal nato razvoj slovenske delavske organizacije v Trstu in potrebo, da se slovensko delavstvo odcepi od internacionalne organizacije, ki pač med drugimi veliki narodi lahko zastopa interese delavstva, pri nas pa je samo privelek Nemstvu in Italijanstvu ter za interese naših slovenskih delavcev na slovenskih tleh ne stori ničesar, marveč mirno trpi, da domače delavce izpodirajo tuji delavci z rodne zemlje. Dočim slovenski delavec v Trstu ne krati niti nemškemu niti italijanskemu delavcu njegovih pravic, pa se italijanski delavci strahovito razburjajo, dasiravno so organizirani v internacionali, če slišijo slovenskega delavca govoriti slovensko. Treba je, da se jugoslovanski delavci stremijo v svoji organizaciji, ki jo bo respektirala vlada in ki se je bodo bali tudi nasprotniki. Končno je pozival h krepki organizaciji vsega narodnega delavstva po vseh slovenskih pokrajinah.

Govoril je nato državni poslanec gosp.

dr. Ravnihar.

Četrto stoletja že praznuje delavstvo dan v maju kot simbol proujenja, kot memento človeški družbi, da se naj zave svojih dolžnosti. Ravno slovenski delavec, sin proletarskega naroda, ima mnogo povoda, klicati javnosti ta svoj memento. Slovensko gospodarsko življenje je v tesni zvezi s položajem slovenskega delavca. Kamor se ozremo, vidimo, da je položaj delavstva boljši tam, kjer je industrija, pri nas se še ta pičila industrija, ki jo imamo, in ki je žal po večini v tujih rokah, preganja iz dežele ter se s tem dela škoda narodovemu blagostanju. Ravno slovenska dežela, ki je pa triletno agrarna, bi morala gledati tudi na industrializacijo kmetijskega sta-

nu, sicer moramo zaostati v vsakem oziru. Mi pa vidimo, da naše delavstvo, ki se rekrutira po veliki večini z dežele, sili v mesta in tujino ravno zato, ker se kmet ne more več preživljati na rodni grudi. To naše delavstvo pa izginja v tujini ali pa zavzema tudi v domačih krajih najslabše mesto, ker strokovno ni izobraženo. Zato je popolnoma narobe, če se podpira izključno le en sam stan in se izključujejo vsi drugi stanovi. Prav je sicer, če se podpira kmetijski stan, toda pri tem ne gre pozabljati na trgovski, obrtniški in delavski stan, ki so za obstoj naroda enako potrebni. Pa niti v kmečkem stanu ne vidimo, da bi se podpiralo res kmetijstvo, izvečine velja podpora samo strankarjem. Zato tudi v kmečkem stanu ni videti napredka. Govornik omenja nato nesmiselno deželno gospodarstvo na Kranjskem za vladanja S. L. S. in velikansko breme dolgov za neproduktivne namene, ki jih je ta stranka nakopala deželi, pri čemer pa imajo klerikalci drzno čelo, ponašati se s svojim idealnim finančnim stanjem. Omenja najnovejši atentat z deželnimi dokladi, ki je pritisnil ob steno zlasti delavce in vse one sloje, ki živijo ob fiksnih plačih, pa tudi kmetovalce, ker so tudi ti danes že konsumenti. Končno se ozira na nespametno državno politiko, ki se je položila popolnoma pod pete Italije in Nemčije ter izžema milijarde iz ljudstva za svoje vojaške potrebe. V resni uri kličemo, da naj nas ne varajo, delavec, človek hoče živeti danes, ne bo se dal potolažiti s tem, da se mu bo morda godilo kdaj pozneje boljše. Končno je govoril še deželni poslanec gosp.

Ribnikar,

ki se je bavil najprej s krivicami, ki jih trpe Slovenci na Koroškem v vsakem oziru vsled germanizatoričnih stremeljenj naše vlade in vsled narodnega izdajstva, ki so je zagrešili nad Korošci naši klerikalci. Na Kranjskem pravijo klerikalci, da smo napredovali za 30 let. Verjetno je, da je za toliko napredoval dr. Šusteršič, slovenska narodna stvar pa je nazadovala, odkar so se našli klerikalci v švihovskem objemu z Nemci. Izmed 140.000 K čistega dobička je dala »Kranjska hranilnica« 120.000

kron za nemške nacionalne namene, 10.000 K pa so dobile organizacije S. L. S. To govori dovolj. Tako »čudovito smo napredovali Slovenci.« Kaj čuda, če tako vpijejo voditelji naše najmočnejše stranke, da se dela potem vlada, kakor da bi mislila res, da se nam cedi sam med in mleko. S takimi tiradami samimi že škoduje dr. Schusterschitz slovenskemu narodu.

Govorom vseh govornikov je sledil dolgotrajen aplavz.

Ob sklepu shoda so bile sprejete nato sledeče

resolucije:

I.
Slovensko delavstvo zbrano na javnem shodu 3. majnika 1914 v »Mestnem domu« v Ljubljani protestuje kar najodločnejše proti zapostavljanju slovenskih delavcev v državnih službah in podjetjih; ono zahteva, da se v vseh teh podjetjih, kar jih pride v poštev na slovenski zemlji, pred drugimi daje delo slov. delavstvu.

II.
Slovensko delavstvo zahteva popolno ravnopravnost Slovencev in njihovega jezika v uradi, v šoli in v javnem življenju. Zahteva zlasti namješčenje slovenskih uslužbencev povsod, kjer stanujejo Slovenci stalno; zahteva za slovenske otroke slovenskih šol, zlasti še strokovnih šol.

III.
Slovensko delavstvo zahteva splošno in enako volilno pravico v vse zakonodajne in javne zastope na podlagi proporcionalnega volilnega sistema.

IV.
Slovensko delavstvo priznava polno ravnopravnost ženske z moškimi v javnem življenju.

V.
Slovensko delavstvo nujno pozivlja vse merodajne činitele, da čim prej izposlujejo zakonitev splošnega zavarovanja za starost in onemoglost.

VI.
Slovensko delavstvo protestuje proti ogromnemu zvišanju javnih bremen (deželnih doklad) ter neopravičeni zadolžitvi dežele in države v nesocialne svrhe, vsled česar

se podražuje življenje vseh stanov in slojev, zlasti pa delavskega stanu.

VII.

Slovenski železničarji zbrani na javnem majniškem shodu, dne 3. maja v »Mestnem domu«. V Ljubljani dvigajo najodločnejši protest proti zapostavljanju slovenskega železničarja na slovenskih domačih tleh in zatevajo, da se tem razmeram napravi takoj konec, zlasti pa protestirajo proti nastopu občinskega sveta v Knittelfeldu, ki je sklenil, da se jugoslovanske železničarje v jezikovno mešanih krajih sploh ne sme nastavljeti, protestirajo obenem proti goriškemu postajenačelniku Wieserju in zahtevajo, da se v smislu zahtev resolucije goriškega protestnega shoda premesti iz Gorice. Za Ljubljano pa zahtevajo, da se nemških železničarjev ne nastavlja, ker je Ljubljana popolnoma slovensko mesto, to tem bolj ker princip izvajajo Nemci celo v jezikovnih mešanih krajih, kar dokazuje navedeni sklep občnega odbora v Knittelfeldu. Pozivljajo železniško upravo, da se naše zahteve vzamejo v poštev, naproseni so vsi slovenski in slovanski državni poslanci, da posvetijo obupnim razmeram jug. železničarja polno pozornost jugoslovanski železničarji pa pozivljamo, da se pridružijo Z. J. Ž., ki je danes edina zaščitnica in braniteljica jug. železničarjev.

Bolezen našega cesarja.

V soboto zvečer je bil o cesarjevem zdravstvenem stanju izdan sledeči bulletin: V pojavih katarja se od včeraj ni pokazala nobena izprememba. Zaradi slabega vremena se cesar ni sprehajal v mali galeriji.

Včerajšnji bulletin pa se glasi: Cesar je noč preстал boljše, kakor dosedanje noči. Splošno stanje je popolnoma zadovoljivo.

Slabo vreme na cesarjev katar ni dosti vplivalo. Sicer je cesar ponoči nekoliko več kašljal, apetit pa je bil dober. Kašlju v zdravniških krogih ne pripisujejo mnogo važnosti ter so zdravniki prepričani, da bo ozdravljenje sicer počasi, vendar pa stalno napredovalo. Cesar je v pe-

LISTEK.

Kolokotronij.

I.

Kaj si res ti, Kolokotronij?

Nisi fantóm! Bil si od nekdaj bolj živ in resničen in bolj večten od vseh ljudi, ki jih poznam. V katerikoli obliki si se prikazal, in prikazal si se v tisočih, vselej si bil eden in tisti. Tvoja minljiva lupina, zunanja posoda tvoje duše je bila vsak hip druga — obraz, ime, suknja, vsakdanje opravilo; bil si imenitnik in potepuh, učenjak in prismođa, umetnik in hlapec. Gledal sem nekoč, kako se je čudežno preminjal slavni Fregoli; stal je pred nami mogočen kralj, koj nato pocesten lajnar. Ni te bila ustvarila, Kolokotronij, moja domišljija; bil si moj gospodar, v meni si bil, kakor si v vsakem človeku, v tej dolini rojenem, tudi v tistih in še najbolj v tistih, ki bi te radi zatajili, se te otesajo in te sovražijo. Kamorkoli pridem, mi prideš naproti, koderkoli hodim, hodiš ob moji rami; in spoznam te po očeh, če si še tako visok in zal, če si še tako majhen in ubog.

Sijajna je bila tvoja mladost. To se pravi, sijajna in vriskajoča je bila mladost tvoje duše, zakaj sirotno luno je teplo življenje neusmiljeno.

Ali nikoli se nisi razjokal ob tem hudem in neprestanem tepežanju; toliko, da si ga občutil in da ti je bilo nekam zoperno, ker te je motilo v silnih sanjah in ti je žalilo nedolžne oči, kakor da bi od nekdaj leteli umazani pljunki v samo nebeško solnce. Vse, kar si doživel hudega, se ti je zdelo, kakor nagnusna krivica, ki pljuska od zunaj nate in te ne more oskruniti. Če si bil lačen, te ni bolel toliko glad sam, kakor pa trpki občutek, da tisti glad ni bil pravična kazen za krivično početje, temveč da te je ranil in udaril, kakor kamen iz za plota.

Krivici, ki si jo sam užival za kosilo in za večerjo, se ni upirala tvoja prešerna mladost. Junak si bil, ki ne vidi svojih ran; in če jih vidi, jih ne občuti, se ne cmeri zaradi njih in se ne ponaša z njimi. Postavljen si bil na svet za vernega vojščaka vesoljne pravice, božje resnice in večne lepote; nikoli nisi dvomil o tem svojem poslanstvu, tudi premišljeval nisi o njem; bilo ti je dano od rojstva, kakor čista duša, zvesto srce in vesele oči.

Krivica, ki opljusne in udari tvojo posvetno lupino, te ne zadene. Krivica, ki je bila preplavila svet, je tvoja bolešt.

Nasilstvo je nasilstvo, hinavščina je hinavščina, nizkotočnost je nizkotočnost; zakaj laži ne poznaš, ne prizanesljivosti, ne popustljivosti. Tvoja beseda je: »Vse ali nič!« Umer-

jenost ti je gnusoba, imenuješ jo ti-holazenje, sumiš jo, da škili v stran po zlatega dobičku. Največje hudo na zemlji, izvirnik vseh grehov je sebičnost. Preganjaš jo brez nehanja in brez milosti, zasleduješ jo po najtemnejših kotih, iščeš jo z lučjo po krajih, kjer sam ne veš natančno, če je res tam, ali če je le njena ponižna sestra, bojazljivost. In zgodilo se ti je, da si zalotil razgaljeno grešnico v hiši, na kateri je bilo z bahavimi črkami napisano: »Dom idealov«.

Tvoje sovraštvo, o Kolokotronij, je prekipela ljubezen. Premajhen je kelih tvojega srca, čeprav se širi, da ti razganja prsi. Že ob kletvi čakaš koprneč, da bi smel blagosloviti. Vidiš nasilstvo, krivico, hinavščino, sebičnost, vidiš strahove vsepovsodi, vidiš jih še premalo in jih željno iščeš, ker bi jih rad utopil v goreči povodnji svoje ljubezni. Iščeš grešnika, še sam bi mu naprtl greh, zato da bi ga toliko topleje pritisnil na svoje srce ter mu brez spovedi in kesanja podelil vesoljno odvezo. In vse, kar je hudega in grdega na svetu, je hudo in grdo le zategadelj, ker ti žali ljubezen, ker ti ovira objem. In vse, kar bi v mogočnem razmahu rad ustvaril, zidar neboljnen, je edinole oltar, na katerem bi daroval svojo ljubezen noč in dan . . .

V tujini si, v mrzli samoti; misli, nežne lastavice, lete v domovino, na gorko južno stran. Kam si se bil zamaknil? Tako zastrte so in žalostne

tvoje oči. Varuj se, Kolokotronij: izkušnjavec ti gleda preko rame, hladen je dih njegovih ust.

»Lastavice popotnice, misli uboge, zmrazile boste na dolgi poti! In če se vas Bog usmili, da priletite zbegane in trudne na južno stran — saj ni solnca tam, saj ni luči tam! Le v vašem blodnem hrepenenju je solnce in je luč! . . . Kam boš postavil svoj sveti oltar, Kolokotronij, kje in komu boš daroval? Nihče ne mara tvojega daru, nihče ne prosi zanj. Pojdi in razlji v pesek svojo ljubezen! Po takem blagu ne vprašajo tam doli, ne vprašajo nikjer več, zakaj svet je star in čemerem. Tvoja mladost je zakasnela, ali pa je pre-zgodnja; je breznovala, ali je grudnov cvet. Razlji v pesek svojo ljubezen, razlji svojo mladost! Morda pa še za oboje dobiš nespametnega kupca; kajti suknje nimaš in zunanaj je mrzlo!«

Ali dvomiš o svojem poslanstvu, Kolokotronij?

»Gorke suknje nimaš; roke so ti premrle in grapave, napol zamrle so ti nosnice in ustnice. Izba ni zakurjena, ivje se nabira na vlažnih stenah. Kaj bi ne pil skodelice čaja, vročega, dišečega? Pogrel bi te, vzdrnil poletne sanje, ki spe. Kaj se nisi še naveličal tega trpljenja, ki še trpljenje ni, temveč le gnus in blato? Vstani in pojdi! Morda srečaš na cesti koga, ki ti ponudi skodelico čaja in kos kruha za tvojo mladost!«

Ali te bole udarci, ki bijo na tvojo posvetno lupino, Kolokotronij?

»Mračni se zunaj; komaj še, da v rumenem žaru cestne svetilke razločiš frtovanje snežink. Tam doli, tam daleč se ob tej uri oblači ona za ples. Pred ogledalom stoji, natika si bele rokavice na gole roke. Njena lica so vroča od plamena, ki je v srcu prižgan; ustnice so napol odprte, prikrit in moten je pogled; narahlo se stresajo vitka pleča v slutnji in poželenju, bočijo se in trepečejo v objemu . . . Kje si, Kolokotronij? Ni te več, utonil si kakor snežinka v luži! . . . Belih luči nasilni sijaj, omamljiva soparica kipečih teles, pritejane šum drsajočih korakov in svilenih kril . . . Kje si, Kolokotronij? Stopi pred duri, toda ne prikaži se; skril se v kot, premražen in sirotin, kakor si; morda se te usmili Bog, da ugledaš rob njenega letečega, šumečega krila!«

Čemu si planil?

»Stran, izkušnjavec, stran!«

Po stopnjicah bežiš, na cesto, v noč in sneg in mrz. Kam bežiš, Kolokotronij? Pred kom bežiš? Pred seboj? Pred neznan grozo, ki ti naskrivaj gloje in kljuje v srcu? Ah, postoj, postoj ob oglu pod svetliko in v sneg poglej — tam je tvoja dolga senca, v belih brazdah trikrat prelomljena, nemirno plapolajoča; razjoka se ob nji, ali se razsmeje, ne uideš ji nikoli!

(Dolga prihodnja.)

tek popokne izrekel željo, da bi se sprejel na vrtu, njegov telesni zdravnik pa tega ni dopustil, ker vreme ni bilo stanovitno.

Državna kontrolna komisija za državne dolgove o § 14.

Predsedstvo poslanske zbornice je dobilo v soboto poročilo državne kontrolne komisije za državne dolgove o zakladnih nakaznicah. Kontrolna komisija izvaja, da je po odgovorih državne zbornice vodja finančnega ministrstva baron Engel izrekel željo, da naj se mu da prilika, da ji razjasni stališče vlade glede najetja posojila na podlagi § 14., da potem komisija proti podpisu zakladne nakaznice. V sili dne 20. marca je nato baron Engel utemeljeval nujno potrebo posojila s tem, da je zavlada v državni blaginji potreba po dopolnitvi vsled izdatkov za vojaške priprave leta 1913, vsled pokritja od delegacij dovoljenih zahtev za vojsko in mornarico in vsled izdatkov za izvedbo službene pragmatike. Če tudi so se zunanje razmere brezdvomno pomirile, mora biti državna uprava vendar vedno pripravljena, da lahko vedno izda vsaj toliko denarja, kakor je izdala leta 1913. Dasiravno ta čas še ni bila predložena zasilna naredba in se je kontrolna komisija trudila ogibati se vsega, kar bi moglo vlado potrditi v sklepu, nastopiti s § 14., se je vendar odločila brez prejedice razmotrivati to vprašanje zlasti če bi mogla sopodpisati tako posojilo. Nujnost izpopolnitve blaginjskega stanja je vedno naraščala, zlasti, ker se bodo stekali višji dohodki šele v drugi polovici 1914 v blaginje. Komisija je smatrala konec aprila za najprimernejši čas za najetje posojila ter je videla v tem, da parlament ni sklenil tozadnega zakona, državno zasilno stanje. Dasiravno je nujna potreba obstojala že, ko je bil državni zbor še zbran, se je nujnost pozneje še povečala. Šlo je potem za to, ali naj se najame višje ali konsolidirano posojilo. Dva člana komisije sta bila mnenja, da dolg, ki naj se odplača v 20 letih, ni višje dolg ter sta bila pripravljena za višje dolg koncedirati samo k večjemu 6 let. Trije člani pa so bili mnenja, da niso vezani na noben termin. Tako velikansko posojilo pa se res še nikdar ni najelo s § 14. Tudi je vpoštevala kontrolna komisija, da so se zvišali državni dolgovi od leta 1907 za celih 1486 milijonov kron kljub temu, da se je izločil železniški dolg 1275 milijonov kron. Dva člana komisije sta vsled tega zahtevala, da se poiščejo novi viri dohodkov. Končno so se zedinili člani kontrolne komisije na to, da kontrasignirajo posojilo, ki naj se odplača v 15 letih. Pri tem pa komisija izrecno naglašala, da se v nobenem oziru ne čuti upravičene, potrditi vlado v eventualnem najetju posojila s pomočjo § 14.

Bosanska agrarna reforma.

Danes se sestane bosanski sabor, da sklepa o agrarnih reformah. Podpredsednik bosanskega sabora Danilo Dimović se je izrazil o tej nalogi napram nekemu poročevalcu sledeče: Ko sem pričel svojo akcijo, sem zastopal pred vsem mnenje, da mora stopiti pred vsem obligatorni odkup kmetov v osrednje politične diskusije, ker je ta odkup z ozirom na gospodarski razvoj dežele potreben in ker obligatorni odkup izvrši ravno ono, kar preprečuje fakultativni odkup, namreč gospodarsko ojačenje muzlimskih posestnikov. Tako ima n. pr. v Bosni dobro znani muzlimski posestnik Riza beg Kapetanović iz Sarajeva od svojih velikanskih posestev samo 6000 K letnih dohodkov. Sedaj, ko so se kmetje odkupili, pa dobiva iz svojega kapitala letnih 12.000 K obresti. Kot realni politik sem moral računati z dejstvom, da se bodo proti obligatornemu odkupu pojavile težkoče. Zato sem se zavzel za najdalekosežnejše olajšave pri odplačevanju, da namreč prevzame dežela izpočetka polovico, in pozneje, če bi to dovoljevalo finančno stanje dežele, celo odkupno vsoto. To zahtevo sta sprejela tudi deželni šef general Potiorek in skupni finančni minister Bilinski. Pokritje za ta odkup, ki bo znašalo na leto 5 milijonov, naj bi se dobilo na podlagi dveh zakonov: z davkom na vozne listke in z obdačenjem veletržev z alkoholičnimi pijačami. Ta zakona sta bila že pred štirimi meseci izdelana ter sta predložena avstrijski in ogrski vladi. Do danes zakona še nista bila vrnjena, zlasti, ker imajo baje v Budimpešti nekatere pomisleke. Upati je, da bosta ta dva zakona v saboru prodrla, vsled česar bi bila dana tudi možnost za

srbsko patriotično in lojalno politiko.

Vstaja v Epiru.

Albanski vladi dole brzojavke pravijo, da so vstaki Epiru, ki so imeli s seboj mnogo topov in strojnih pušk, zavzeli Kolonijo. Albansko orožništvo je bilo po večini odšlo (zbežalo) v Korico, da ojači tamonjo albansko posadko. V Koloniji je ostal samo majhen oddelek, ki pa se ni mogel uspešno ustavljati Epircem. Baje so vstahi po zavzetju mesta usmrtili več tisoč in otrok ter mesto zažgali. Vstahi prodirajo naprej. V Draču se vrše zaradi teh dogodkov demonstrativni obhodi. Ljudstvo je strahovito ogorčeno nad postopanjem Grkov. Pripravlja se veliko protestno zborovanje.

Turški državni dolg.

Turška vlada je izročila francoski vladi že tabele, ki kažejo, katere vsote bi odpadle na posamezne balkanske države od javnega dolga in drugih dolgov Turčije, ne izvemši višjega dolga. Te tabele so se razdelile tudi mednarodni finančni komisiji, ki ima urediti finančna balkanska vprašanja. Po teh tabelah bi morale prevzeti posamezne balkanske države sledeče vsote: Grška 14.315.000 turških funtov (300 milijonov kron), Bolgarska 4.076.000 funtov (85 $\frac{1}{2}$ milijona kron), Srbija 4.452.000 funtov (93 $\frac{1}{2}$ milijona kron), Albanija 1.091.000 funtov (23 milijonov kron) in Črna gora 151.000 funtov (čez 3 milijone kron). Komisija naj prične s svojimi deli zopet 15. junija. Otomanski delegati imajo pripravljeno tudi listo zahtev otomanskih privatnih oseb glede škode, ki so jo trpele te osebe med vojno.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Iz Veracruz poročajo, da se vrše v okolici Tampica odločilni boji med konstitucionalisti in mehiškanskimi zveznimi četami. Kakih 6000 vstavev se je zbralo v neposredni bližini mesta. Napad na mesto je uvedel hud artilerijski boj. Dne 30. aprila so baje konstitucionalisti pod poveljstvom generala Carranze zasedli mesto. Huertove čete so bile odločno tepene.

Kakor poročajo iz Mehike, so Amerikanci do sedaj izkrcali čete samo v Veracruz. Ostalo mehiškansko obal so ameriške vojne ladje samo blokirale. V mestu Mehiki je vse mirno. Zdi se, da se ni bati vstaje v glavnem mestu, dasiravno se mudi 90.000 delavcev brez dela, pa tudi brez pravega vodstva in brez orožja v mestu. Mehikanci so provzročili nemire v Texasu in Arizoni. V Veracruzu vlada mir. Zveza z glavnim mestom ni pretirana. Med taborišči v Soledasu in Tejeriji je napravljena železnica, vozove vlečejo megi. Vest, da so Mehikanci v Veracruzu zahrbtno usmrtili neko amerikansko stražo, in da so Amerikanci nato ustrelili 20 sumljivih Mehikancev, se do sedaj še ne potrjuje. Da bi se hotel Huerta odpovedati predsedstvu, ni resnično, pač pa se potrjuje vest, da sta vstaki general Zapata in Huerta sklenila definitivno mir. Tristisoč dobro oboroženih konjenikov Zapate je dospelo v mesto Mehiko. Iz Mehike poročajo nadalje, da sta podala zunanji minister Royas in drugi državni tajnik Ruiz svojo demisijsko, ker je mehiškanski kabinet odklonil predlog Royasa, da naj pošlje Mehika komisijo k mirovnim pogajanjem v Washington. Uradno se tudi poroča, da je bil ameriški državljani dr. Ryan izpuščen in da je na poti v mesto Mehiko, od koder bo odpotoval pod varnim spremstvom v Veracruz.

Glede posredovalne akcije je dospela iz mesta Mehike v Washington brzojavka, ki pravi, da mehiškanska vlada zapovedala ustavitve sovražnosti za čas, ko se vrše posredovalna pogajanja. Zedinjene države poveljništvo zvezanih mehiških čet in poveljništvo vstajških mehiških čet so podpisali pogodbo glede premirja.

Štajersko.

Izvrševalni odbor Narodne stranke je imel v soboto v mariborskem »Narodnem domu« sejo, v kateri se je med drugim sklenilo, sklicati v kratkem šod strankarskih zaupnikov. Dan se še sporazumno z meročajnimi osebami v posameznih okrajih dovoli.

Zveza narodnih društev. V nedeljo, dne 10. maja govori dr. Brun-

čič v Prekopi pri Vranskem; Janko Lešničar pa v Žetalah pri Rogatcu.

Štajerski deželni odbor je vpejal po vzorcu službene pragmatike za državno uradništvo časovni avanzama tudi pri deželnem uradništvu in služabništvu.

Štajerski deželni odbor je imenoval živinozdravnika Jožefa Rauhach v Feldbachu za okrajnega živinozdravnika v Mariboru; živinozdravnika Valterja Sirkja za okrajnega živinozdravnika v Rogaske Slatini in Petra Rihtariča na nadomestnega živinozdravnika v Ljubnem.

Iz poštne službe. Trgovsko ministrstvo je imenovalo konceptne praktikanke Maksa Pavliča, dr. Fr. Janžekoviča in dr. Karla Novaka za poštne koncipiste. — Prestavljen je poštni asistent Franc Jecel iz Maribora v Köflach.

Drugo slavlje 500letnice v Mariboru prirede slovenska narodna društva dne 10. maja ob pol 4. popoldne v prostorih »Narodnega doma«. Ker je ta dan nedelja, je seveda tudi tokrat upati na ogromen obisk. Na sporedu slavnosti sta »Knez Volčun« in »Tugomer«, slavnostni govor in živa slika, predstavljajoča »Slovenijo«. Vrh tega bo še petje in godba. Da si vsakdo pravočasno zagigura svoj sedež, prosimo slavno občinstvo, da se posluša predprodaje, ki jo ima gosp. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru, Glavni trg št. 22. Cene so znižane in veljajo foteljski sedeži 2 K 50 vin., sedeži I. do IV. vrste 2 K, V. — VII. vrste 1 K 50 vin., VIII. — XII. vrste 1 K, galerijski sedeži 80 vin. Stojišča v parterju stanejo 80 vin., za dilake in vojake 40 vin. in stojišča na galeriji samo 40 vin. V nedeljo, dne 10. maja v »Narodni dom« v Mariboru!

Krvav I. majnik v Hrastniku. V rudniški »koloniji«, v takimenovanem »kasarni«, kjer prebivajo neoženjeni delavci, je prišlo v petek popoldne do grozovitega pretepa. Ne le, da so pobite šipe in polomljena vrata ter oprava celega obširnega poslopja, ampak tudi ranjenih je večje število delavcev. Od treh, ki leže v bolnišnici, se je bati za življenje enega, nevarno z nožem obklan je tudi 20-letni rudar Lukač, ki sta ga isto popoldne napadla na Dolu dva tovariši. Več ranjenih je ostalo v domači oskrbi, osem najhujših pretepačev je bilo odpelanih v laško jetnišnico. Ali bi se ne moglo — sicer lepo majnikovo slavlje — praznovati brez brezmejnega pijančevanja?

Hrastnik. »Slov. delavsko podporno društvo v Hrastniku« priredi dne 17. maja t. l. svojo društveno veselico, s srečolovom, plesom in prosto zabavo. Prosim sosedna narodna društva, da se na to ozirajo in ne prirejajo ta dan kakih prireditvev.

Iz Celja. Na tukajšnji višji gimnaziji se dogajajo res čedne stvari. Dijaki pripovedujejo, da so morali spraviti iz šolskih sob od poduka dva profesorja, ker sta bila vsled pijanosti nezmožna za poučevanje. — Nočemo te stvari natančneje preiskovati, vprašamo samo deželni šolski svet, kako bi se obnašal v takem slučaju proti zavodu, na katerem bi bil ravnatelj Slovenec in ne kakor v Celju strasten nemški nacionalist Clemens Proft? Zasebno življenje profesorjev nas nič ne briga, a če prihajajo res kateri v razred pijani, kako more to vplivati na mladino? Na celjski višji gimnaziji je že itak kaj čuden dijaški material — saj je ta zavod refugium peccatorum iz vseh avstrijskih nemških gimnazij — če ga še dobe povrh v roke taki pedagozi, si lahko potem človek vzgojne rezultate predstavlja. Škandal!

Altarske slike v gornjegrajski župni cerkvi. »Naredbeni list« štajerske namestnije poroča: Župnijska cerkev v Gornjem gradu ima štiri jako dragocene altarske slike avstrijskega slikarja Janeza Martina Schmidta, imenovanega »Kremscher Schmidt« (deloval je v drugi polovici 18. stoletja). Eno izmed njih, predstavljajočo »Zadnjo večerjo«, je lani popravil c. kr. restavrator Herman Ritschl na državne stroške, a domači rokodelci so jo tako nestrokovnjsko postavili zopet na njen prostor, da je dal deželni konservatorni urad to napako popraviti.

Iz Slovenjgradca. Slovensna otvoritev pašnika za mlado govedo se vrši v nedeljo, dne 17. maja na Graški gori pri Slovenjgradcu.

Škandalozne prometne razmere na lokalni železnici Rogatec - Grobelno. Iz Rogatca nam pišejo: Tekom 14 dni je danes (30. aprila) vlak lokalne železnice Rogatec - Grobelno že tretjič obšel. Ker riba smrdi pri glavi, pripisujemo tudi mi krivdo na teh dogodkih vodstvu lokalne železnice Rogatec - Grobelno. Z velikimi žrtvami občin, okrajev in zasebnikov se je ta železnica zgradila in bilo bi upravičeno pričakovati, da bi se vodstvo za te žrtve vsaj zahvalilo z vestnim opravljanjem svo-

jih poslov. Specijalno pa priporočamo obratnemu vodji, naj se raje intenzivneje briga za svoje pokvarjene lokomotive, kot za vsenemške prireditve v celjskem »Nemškem domu«. Ker nimamo nobenih garancij za to, da bi se razmere izboljšale, se bomo morali obrniti do občin in okrajev s prošnjo, da protestirajo proti nezasišani nemarnosti na naši železnici in zahtevajo temeljitih osebnih sprememb. Morda bo potem le kaj bolje.

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Goštilno pri posojilnici je prevzel Jurij Vališer. S tem je prišla ta goštilna v narodne roke. Narodna je tudi gostilna Jakoba Vališerja po domače »pri Felu«. — Dne 30. pr. m. je žandarmerija pri tukajšnjih gostilničarjih, ki spadajo pod mariborski okraj, kontrolirala naročene časopise. Kaj pomeni to?

Talija v Ptuj. Mariborsko in celjsko dramatično društvo je že zaključilo svojo oficijelno gledališko sezono ter je podalo vsako po svoje javnosti svojo bilanco, ki kaže pridnost in moralne uspehe. V Ptuj se nismo zaključili sezone in ravnokar preteklo nedeljo je šla preko ptujskega slovenskega odra najtežja igra od vseh dosedanjih. Vprizorili smo pet dejansko silno težko po večini v verzih pisano Medvedovo žaloigro »Za pravdo in srce«. Mariborsko dramatično društvo, ki razpolaga s trikrat večjim modernim prirejenim, tehničnim več ali manje popolnim odrom si te težavne žaloigre ni upalo vprizoriti in zamerilo nam je Ptujčanom, da si jo upamo lotiti mi. Odločila je kvaliteta igre, ki je vnela veselje in energijo diletantov v taki meri, da se je odbor odločil za vprizoritev. Vsebinsko igre tvorijo kmečki upori v drugi polovici 16. stoletja. Dvignil se je slovenski ratar za staro pravdo po vseh slovenskih pokrajinah, a za sekuro in pištolo je prijel tudi hrvatski kmet, vsi pod vodstvom junškega Gubca in hrabrega Ilije. Kmetstvo orodje je postalo orožje, požar uporov je združil kmečke vrste, da so se podale proti grajskemu, ki so nečloveško izmagovali svoje podložnike. Zmagovala je prvotno kmečka vojska in upi na lepše čase so navdajali kmečke vojske. Pripravljali so se že na to, da bodo vse grajske iz slovenskih in hrvatskih dežel zgnali v Zagrebu skupaj, kjer jih bodo pod predsedstvom vojskovodji Gubca in Ilije sodili najbolj trpinčeni kmeti. A usoda vojne sreče je hotela drugače. Prišla je cesarska vojska pod vodstvom Jošta Turna in drugih odličnih plemenitov ter je grozno razmesarila vrste kmečkih upornikov. Kmet je bil potem večji revež nego prej. Stari Grajan, tip dobrosrčnega, a odločnega in samozvestnega slovenskega kmeta, ki je z vročim srcem želel sebi in svojim sotrpnom svobode in boljših časov, je doživel prvotno na svoje stare dni višek sreče, gledajoč sam vidne uspehe kmečkih uporov, je potem moral pasti nazaj v brezdanje in neskončno temo še hujšega suženjstva kot prej. V tej vlogi se zrcalijo najizrazitejše duševni boji nevpogljivega upornega kmečkega moža, ki ljubi svojo borno koč, majhni košček svoje grude, sovraži pa v upravičeni jezi z vso svojo življensko silo — grad. Skoz celo igro se plete rdeča nit ljubezni kmečkega fanta Andreja napram Grajanovi hčerki Katarini, katero pa mu premoti grajski Erazem, ki jo da ugrabiti očetu Grajanu ter prenesti na svoj grad. Katarina je zapustila svojega kmečkega ženina, vzljubila je grajskega Erazma ter je izdala pod vplivom te ljubezni tajnosti kmečkih puntarjev grajskemu. Njen prejšnji ženin Andrej je zgubil s tem revstvo, zgubil je vsled poraza kmečkih vojsk svobodo in nado na lepše dni. Izdajalko svojega srca in kmečkega rodu Katarino zabode in osveti s tem prevarano ljubezen in izdajstvo na svojem rodu. Stari Grajan, ki je bil že davni izgubljen vid ter je moral slep tavati po svetu, ki je poraze kmečke vojske čutil v svoji doživetni duši kot brezmejno hud udarec, je zgubil končno svojo, četudi ženinu in kmečkemu rodu nezvesto hčerko Katarino. Ob njenem mrtvem truplu klone njegova silna duševna moč in mož, ki je prenesel toliko gorja samozvestno in ponosno, plaka strl in uničen in iz njegovih slepih oči tečejo solze žgočega trpljenja. S smrtjo Katarine je končana tudi za Erazma nada, da postane njegova spremljevalka skoz življenje. S tem je končan boj za srce s porazom kmečkih vojsk pa boj za pravdo. Vprizoritev je bila nad vse pričakovanje uspeha. V podrobno ocenjo pa se ne moremo spuščati, ker list nima prostora zato. Relativno malo nas je Slovencev v Ptuj in majhen je naš oder. Če ne bi imeli g. Haladeje, bi razvoj odra bil težko mogoč, ker so naše gmotne moči

skromne. A pri tej vprizoritvi se je pokazal višek ljubezni do slovenske igre in do dramatične umetnosti. Vsak igralec je bil pravočasno na mestu ter igral v svoji vlogi pravo živo življenje. Kakor slehernega Čeha ob vprizoritvi »Psohlavcev« (pesoglavcev), ki predstavljajo boj za staro pravdo hodskih kmetov, pretrese igra v dno duše, tako je bilo tudi v tem slučaju o vprizoritvi petdejanke »Za pravdo in srce«. Bila je najtežja igra, kolikor se jih je vprizorila do sedaj in morda se je igrala najboljšje izmed vseh, vkljub temu, da je bilo 35 ljudi na odru. Dvorano smo imeli polno tako, da je tudi gmotni uspeh dovoljen in je pričakovati nekaj dobička. Kakor v Celju tako pa kličemo tudi mi: »Dajte nam garderobe, dajte nam večji oder, volja in moč je v nas, da potom dramatičnih vprizoritev izvršimo veliko kulturno in politično delo v Ptuj in več ali manje tudi v celnem okraju«.

Drobne novice. S 1. majem je stopil v pokoj pisarniški ravnatelj pri okrajni sodnji Herman Kersche. Služil je 40 let. Kersche je vnet pristajaš Ornigov in je tudi član ptujskega mestnega sveta. — Iz Celja. V tukajšnji bolnišnici je umrl na steklini vojniški občinski policaj Ferdinand Pecko. Pred več časom mu je prizadjal stekel pes naznatno rano na kazalco. Pecko je bil malo ovaževal in ni hotel iti v Pasteurjev zavod na Dunaj. Pred dobrim tednom pa se je pokazala pri njem steklina in moč je v celjski bolnišnici v groznih mukah umrl. — Iz Celja. Prijeli so dva potepuha, nekega Tavčarja in Bubviča, ki sta izvršila vploma pri »Stadt Wien« in pri Paholetu na Bregu. Tavčarja so prijeli pri nekem šknedlju na Bregu, kjer je imel svoje skrivališče. — Iz Zalc. Zaprl so dečko Marijo Kačur, ker je ukradla soprog zdravnika dr. Bergmanna dragocen zlat prstan z briljanti. — Iz Podrede. Zgoreli sta v Gradšah hiši posestnika Simončiča in čevljarja Klejnšca. Zažgal je šestletni Simončičev fant. — Iz Konjic. Ponesrečil se je bivši trgovec Martin Ogorevc vsled tega, ker se je splašil konj njegovega voza. Strl si je roko. Nadpošta Žvižaj, ki se je vozil z njim, je dobil tudi male poškodbe. — Iz Celja. Zastrupila se je na Spodnji Hudičji posestnica in kramarica Marija Prosenjak. — Iz Vurberga pri Ptuj. Na Herbersteinovem posestvu ob Dravi sta pokradla dva kmečka fanta 13.000 vrbovih šib za pletenje košev. — V Mariboru se je otvorilo na Tezni novo pokopališče.

Koroško.

Grozna najdba. V gozdu, kake pol ure od Zetaraveši našli so te dni kosti človeškega okostja, kakor kosti nog, rok, lobanjo ter tudi mnogo koscev obleke, to je suknje, hlače, dalje čevlje in žepni robc. Vse te stvari so bile več ali manj raztresene, tako da se ne da dognati natančno, kje je prvotno truplo ležalo. Domneva se, da so kosti in obleka last posestnika Benedikta Križa, ki ga pogrešajo že od septembra lanskega leta. Takrat je Križa kar naenkrat zmanjkalo in se ni moglo dognati, kam je izginil. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo, ker ni izključeno, da se je izvršil kak zločin.

Požar in poskušen roparski umor. Iz Kötzinga v pliberskem okraju je 30. aprila ob pol 10. zvečer izbruhnil na gospodarskem poslopiju posestnika Ortnerja požar, ki je uničil hlev in del hiše. Z veliko težavo so rešili živino, le dve teleti sta zgoreli. Pri gašenju so pomagale požarne brambe iz vseh okoliških občin. Škoda presega zavarovalnino 8000 kron. Ogenj je bil najbrže podtaknjen. — Ob istem času, ko je pri Ortnerju izbruhnil požar, je skušal neznan ropar vlomiti v hišo Pongrila, kjer je našel 70letno gospodinjico samo doma. Ta je pričela vpiti, zločinec se je zbal, hotel jo je zadaviti, a je bil še pravočasno prepojen. Prihodnji dan so pripeljali iz Šentvida policijskega psa, ki je sicer našel neko sled, a zločinca niso mogli najti. Govori se, da sta požar in poskušen roparski umor medsebojno v ozki zvezi, da je oboje napravila ena in ista oseba.

Drobne novice. Med mlinске kamne je prišel te dni v Pliberku 17letni hlapec Pšeničnik, ki je šel v spodnji del mlinarja Schlebniga, ki ima v svojem obratu vpeljano električno gonilno moč. Ko je Pšeničnik šel mimo transmisije, prijel ga je jermen za predpasnik, ga potegnil med mlinске kamne, ki so mu zmečkali levo nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico. — V Starem dvoru je ustrelil vsled neprevinega ravnanja s puško nek tamošnji posestnik 7letno Pavlino Obmann. Dekletce je bilo na mestu mrtvo.

Primorsko.

Krvavi prvi majnik v Trstu in »Piccolo«. Kakor smo že v soboto poročali, bil je 1. majnik za Trst dokaj krvav. Slovenci, ki niso hoteli drugega, nego dostojno proslaviti svoj delavski praznik, bili so od laških pobalnikov in pretepačev večkrat in na raznih mestih napadeni ter so, kar je samoobsebi umevno, te napade odbijali. Sedaj pa je vsled teh laških pobalnikov prišel v škripce tržaški »Piccolo«, ki ne ve, kaj bi rekel in kaj bi storil, da zvali krivdo na Slovence. Seveda je njegova sveta dolžnost, da štiti in zagovarja »nedolžne laške meščane«, na drugi strani pa priznava, da so ti »nedolžni laški meščani« dejansko se lotili Slovencev. Tako pravi, da so laški meščani junaki, ki so z neodklonljivo silo odbijali slovensko »invazijo«, dalje pravi, da so Slovenci insultirali in izživali mirne Lahe, v eni sapi pa priznava dejstvo, da so se laški razgrajali pri Chiozzi vrgli na slovensko godbo, da so pri kavarni Stella polare izvršili najhujši napad na Slovence in da je postala situacija tamkaj sila resna, ker so Lahi metali na cesto mize in stole. Dalje priznava »Piccolo«, da so pri vходу na Veliki trg napadli laški tolovajci Slovence z noži in s pestmi, dalje pa pravi zavito, da se je »zdelo«, kakor da se je na popoldanski spoved k Sv. Jakobu metalo z balustrade predora kamenje na sprevod; priznava, da je kamenje letelo na Slovence ter da je na nadaljnjem potu padalo kamenje iz vrta Pontini in da je tamkaj postala situacija tako kritična, da so redarji bili primorani potegniti sablje proti »nedolžnim laškim meščanom«. Tako in na tak način bje »Piccolo« sam sebe po zobeh, priznava, da so Lahi bili napadalci, a vendar so Slovenci po njegovem mnenju vsega krivi. Iz napadov Lahov pa je vendar čisto jasno razvidno, da so laški junaki bili docela dobro pripravljeni in te napade, da so vnaprej pripravljali in organizirali napadalne tolovaške tolpe, da pa so bil Slovenci pač primorani braniti se proti nesramnim in celo nevarnim dejanskim napadom nahujskane in sfanatizirane italijanske druhal. Pač čudno je mnenje »Piccola«, če pravi, da so napadalci »nedolžni laški meščani« insultirani od Slovencev.

Angleška eskadra v Trstu. Danes popoldne okoli štirih dospe v Trst prvi oddelek angleške eskadre. Angleška kolonija v Trstu bo priredila dve »garden party« in sicer eno dne 6. t. m., drugo 16. t. m. Tržaško poveljstvo vojne mornarice priredi eno »garden party«, »route« in tri oficijalne obede. Na cesarjev ukaz bo trikrat po 40 angleških častnikov povabljenih na ogled žrebčarne v Lipici. Vršila se bo tudi nogometna tekma med moštvo angleških in avstrijskih vojniških ladij. Vršil se bo tudi v tržaški okolici takozvani indijski šport »Gimkhana«, a še ni določeno, v katerem kroju.

Drobne novice. Žepna tatvina pri vrodu v bolnišnico. Ko so predvečrajšnjem pripeljali v tržaško mestno bolnišnico po Pečarju ranjenega Morterra, gnetla se je pred vhom v bolnišnico velika množica radovednežev. To priliko je porabil 24letni mesar Josip Farfoglia ter ukradel gospe Mariji Knausovi iz žepa mošnjiček, v katerem je bilo nad 30 K denarja. Gospa je uzmovičevo početje še pravočasno opazila ter dala tatu aretirati. — Dva žepna tatova aretirana v gledališču Eden. V gledališču Eden v Trstu so aretirali v soboto zvečer dva žepna tatova, 36letn. slikarja Petra Červica, ki je potegnil nekemu gospodu iz žepa listnico s 121 kronami; prišli so ga takoj ter izročili sodišču; drugi žepni tat, ki so ga zalotili pri njegovem činuje 23letni pomorski sobar Dimitrij Konstantino, ki je hotel ukrasti nekemu gospodu denarnico s 330 K denarja. Na policijskem komisariatu so našli pri njem še 2 grška bankovca po 25 drahem, 50 frankov v zlatu, en zlat turški denar in 23 K 61 v. Imel je pri sebi tudi majhen žepni nožič, s katerim je rezal žepe svojim žrtvam. Tudi njega so izročili sodišču. — Poskušen samomor. Iz neznanjih vzrokov se je hotela predvečrajšnjem ob 3. jutraj 24letna šivilja Marija Chersin v Skednju zastrupiti. Izpila je večjo množico hipermanganove raztopline. Zdravnik rešilne postaje ji je izpral želodec, naakr je ostala v domači oskrbi.

Dnevne vesti.

+ Ogromne milijone zahteva vojna uprava zopet za armado. Tekom enega leta je država navalila prebivalstvu že toliko novih davkov, denarnih in krvnih, da komaj še diha, a zdaj zahteva zopet nove veli-

kanske milijone. »Slovenci« imamo v delegaciji dva zastopnika, dr. Susteršiča in dr. Korošca, ki se oba hvallita, da sta branitelja ljudskih koristi. No, radovedni smo, kako bosta branila ljudske koristi. Če smemo soditi po »Slovincu«, sta pripravljena, izdati vse ljudske koristi, samo če bi vojna uprava še bolj kakor doslej, pospeševala klerikalno propagando med vojaki.

+ Sukljietovi članki. Deželni poslanec inženir Milan pl. Suklje je obelodanil v »Tagesposhti« nekaj člankov o kranjskih električnih projektih. Stori je to zlasti z ozirom na vnebovpiho krivico, ki jo je vlada storila ljubljanski občini s tem, da je vodno silo na Ljubljani priznala deželni odboru. Klerikalce so seveda Sukljietovi članki jako neprijetni, saj spozna iz njih širši svet, saj spozna iz njih vladni krogi in strokovnjaki, kaj se godi na Kranjskem in kako se v tej nesrečni deželi dela z najvažnejšimi narodno-gospodarskimi stvarmi. Članki deželne poslance inženirja pl. Sukljeja so jako koristno in zaslužno delo in kakor čujemo, so tudi v merodajnih krogih vzbudili veliko pozornost. Klerikalce to boli, a ker ne morejo ničesar storiti, pa se hinavsko spodtikajo ob tem, da je Suklje priobčil svoje članke v nemški »Tagesposhti«. Kako so ti naši klerikalčki občutljivi, kadar gre za stvar, ki njim ni všeč. Če je hotel Suklje merodajne kroge podučiti o kranjskih električnih projektih, je moral to storiti v kakem razširjenem in uglednem nemškem listu, ker bi drugod ne imeli njegovi članki uspeha. Spodtikati pa se klerikalci pač ne smejo ob tem, saj je vendar znano, kako dolgo let in kako radi se klerikalci poslužujejo nemških listov, da bi pospeševali svoje namene. Suklje je spisal stvarne članke, klerikalci pa pišejo v nemške liste intrigujske in denuncijantske članke. Ali ni dr. Susteršič svoj čas v nemških listih člankaril proti dr. Ferjančiču, da bi ga vrgel kot podpredsednika poslanske zbornice in celo v ta namen proglasil Celje za »fremdes Gebiet«? Ali ni v nemških listih na vse načine grdil dr. Tavčarja in Hribarja? In kaj so kranjski klerikalci že vse pisali v »Reichsposti« in v »Deutsches Volksblatt« proti napredni stranki, kake vesti so potom nemških korespondence že razširili po svetu. Zdej pa hočejo ti ljudje kaj očitati Sukljietu, ki se je pod svojimi stvarnimi članki podpisal s polnim imenom, česar seveda klerikalci ne store, ker nikoli ne zastopajo poštene stvari. Sukljietovi članki so spisani iz vneme za javno korist in poslani v nemški list zato, da spoznajo razmere tiste, ki imajo odločilno besedo in zato gre Sukljietu vse priznanje. »Slovenec« vohanje je le dokaz, kako dobro je Suklje rešil svojo nalogo.

+ Notranjska državnozbornska volitev in »Domoljub«. Klerikalci se res ne smeje pritoževati, če jih ljudstvo imenuje Stranko ljudskih sleparjev. Nobenega boja ne morejo voditi pošteno in spodobno; če jim gre kje trda, kol začno lagati in obrekovati. Tudi proti neodvisnemu kandidatu za državnozbornsko volitev gospodu Josipu Lavrenčiču so začeli tak boj in sicer v tistem grdem listu »Domoljubu«, ki ga pošten človek res le s pravim premagovanjem vzame v roke. »Domoljub« laže, da gospodarstvo v Postojni ni v redu. To je grda in nesramna laž. Če bi klerikalci le en trenutek sami verjeli, da v Postojni ni kaj v redu, kdaj bi bili že ukrenili revizijo. Če klerikalni župani tudi goljufajo, takrat se dež. odbor seveda ne gane, to pričajo Jesenice, ali če se pri neklerikalnih županstvih le kaka malenkost zasluži, so jim kolj za petami. Klerikalci si pač ne znajo drugače pomagati proti postojnskemu županu, kakor z lažmi in lopovščinami, a Notranjci poznajo postojnskega župana in vedo, da so klerikalci lažnjavci vseh lažnjivcev.

+ Podražanje stanovani. Prvega majnika je ljubljansko prebivalstvo v svojih žepih občutilo, kaj pomeni zvišanje deželnih doklad. Hišni posestniki so bili primorani povišati najemščino. Nekateri posamezni hišni posestniki sploh niso povišali najemščin, nego bodo doklade iz svoje-ga plačevali, ker pač uvidevajo, da je klerikalna politika ustvarila tako splošno draginjo, da jo ljudje že komaj zmagujejo. Mnogo hišnih posestnikov je zvišalo draginjo res le za toliko, kakor znašajo nove doklade, marsikateri pa je porabil to priliko in je z ozirom na obstoječe pomnikanje stanovani najemščino prav izdatno zvišal. To je tisti »blagoslov«, ki ga je klerikalna stranka prinesla Ljubljani. Pa ne samo stanovanja, tudi vse potreščine in vsa živila so se podražila, pri vsaki stvari čuti-mo, kako škodo nam povzroča pogubna klerikalna politika.

+ Klerikalci priznavajo! Sobotni »Slovenec« je končno spregovoril

o klerikalni akciji, da se ljubljanske ljudske šole zopet polagoma utrakvizirajo. Klerikalno glasilo nič ne taji akcije, nasprotno, še brani lo in zagovarja jo, češ, da razni prebivalski sloji žele, da bi se otroci čim največ priučili nemščine, »ker je znanje nemščine in kakovost tega znanja za slovenski srednji in inteligentni stan velikega pomena«. Nihče ne zanika, da bi ne bilo zanje tujih jezikov koristno, vsak pošten narodnjak pa mora biti nasproten temu, da bi se mladino že v najnežnejši mladosti mučilo z učenjem tujega jezika, ko še svojega rodnega materne-ga jezika ne obvlada popolnoma. To je tudi proti načelom prvih pedago-gov vseh narodov. S tem pa ni rečeno, da bi se mladina sploh ne sme-la učiti tujih jezikov. Nasprotno, po-trebno je, da se jih uči, toda ne na škodo materinščine! Najprvo se naj popolnoma nauči svojega rodnega jezika, potem se še le naj loti učenja drugega jezika. To je edino pravo in pedagoško načelo. To načelo se je dosedaj še kolikor toliko upoštevalo tudi na ljubljanskih ljudskih šolah in sicer, kolikor smo informirani, s prav dobrim uspehom, zakaj kleri-kalna trditve, da bi »neznanje nem-ščine bilo krivo, da pošiljajo učence iz prvega razreda srednjih šol tru-moma nazaj v ljudsko šolo, je popolnoma neutemeljena. Dejstvo je nam-reč, da je med temi učenci, ki jih poš-ljejo nazaj v ljudsko šolo, jedva 20% takih, ki se jim je to zgodilo radi ne-znanja nemščine. Ne »neznanje nem-ščine«, marveč slaba nadarjenost ali pa lenoba je kriva slabemu na-predku teh učencev. To je notorično znano vsem šolnikom, zato je narav-no št impertinentno, ako hočejo sedaj klerikalci, na čelu jima Majer in Je-glič, upravičiti akcijo za delno po-nemčenje naših šol, z lažjo, da slo-venski učenci v I. razredu srednjih šol ne morejo uspevati radi »ne-znanja nemškega jezika«. Ako kaj takšnega govore lajaki ali neizobra-ženi ljudje, jim tega ni zameriti, ako šolniki, kakoršna sta Jeglič in Majer, ali inteligentni, kakršni bi morali biti uredniki »Slovenca«, je to navadno varanje in sleparjenje javnosti. Kle-rikalci pravijo, da ni res, da bi se za-vzemali za utrakvizicijo naših ljud-skih šol. Ali ni res, da poje okrajni šolski nadzornik Majer hvalo in slo-vo utrakvističnim šolam v svoji vlo-gi na deželni šolski svet, v kateri predlaga, naj se prične s poukom nemščine že s I. razredom in naj se v drugih razredih uvede nemščina kot učni jezik? Citirali smo že dotič-ni pasus iz njegove vloge, ali ga naj še enkrat ponatisemo? Kar se tiče šole na »Mladiki«, v kateri se prič-e-nja pouk nemščine že v I. razredu in na katero se sedaj klerikalci izgo-varjajo, povemo samo to, da je ta šola zasnovana kot vadnica in da je kot taka dobila pravico javnosti samo pod pogojem, da se v njej po-učuje nemščina že v I. razredu. Na ta zavod se torej klerikalna gospoda naj nikar ne sklicuje, ker je eno go-tovo, da bi bili taki pogoji, kakor pri »Mladiki«, nemogoči, ako bi bili za kaj klerikalni člani deželnega šol-skega sveta. Seveda, ako se kleri-kalni pristaši zavzemajo za ponem-čenje naših šol, ako to akcijo odo-brava in zagovarja celo klerikalna stranka, kakor to kaže sobotni »Slo-venec«, potem se ni čuditi, ako tudi klerikalni člani deželnega šolskega sveta niso na višku svojih narodnih dolžnosti!

+ Nemške bojne organizacije. Naše obrambno delo je v primeri z nemškimi bojnimi organizacijami na-ravnost minimalno. Imamo sicer Družbo sv. Cirila in Metoda in Branibor, klerikalci imajo svojo »Slo-venko Stražo«, toda vse te organi-zacije se niti iz daleka ne dajo pri-merjati na široko zasnovanim nem-skim bojnim družbam, ki imajo edi-no ta cilj, da čim največ Slovanov, oziroma Slovencev raznarode in jih poženo z rodne njihove grude. Le pogledimo statistiko nemških bojnih organizacij! »Schulvereine«, ki ima namen germanizirati Čeha in Slo-vence, šteje 122.000 članov z 392 po-družnicami in izkazuje okroglo pol-druzi milijon letnih dohodkov. Društvo »Südmärke«, katerega edini smoter je iztisniti Slovence z njih-ove rodne zemlje, ima nad 50.000 čla-nov in bogato banko »Südmärkische Bank«, ki financira vsa proti Slo-vencem naperjena podjetja »Süd-marke«. »Bund der Deutschen in Böhmen«, organizacija, naperjena izključno proti Čehom, izkazuje 35.000 članov. Društvo »Nordmarke«, ki deluje tako proti Čehom kakor Poljakom v Sleziji, ima 20.000 čla-nov. »Bund der Deutschen in Mäh-ren« 44.000, »Böhmerwaldbund«, naperjeno izključno proti proti Čehom, pa 36.000 članov. To je ogrom-na nemška armada, ki ima v rokah najuspešnejše orožje — denar. In mi Slovani? Čehi so v narodno-obravnem oziru še najbolj organi-zirani, za njimi prihajajo Poljaki, na zadnjem mestu pa stojimo mi Slo-

venci, ki smo sicer tudi že pričeli z narodno obrambnim delom, vendar pa mu posvečamo veliko premalo pozornosti, razumevanja in zanimala. Najuspešnejše vrši svojo nalogo Družba sv. Cirila in Metoda. Ta si je na narodnem obrambnem polju pridobila že neveljavih zaslug, to pa ji je bilo mogoče samo, ker je našla v slovenski javnosti dokaj razumeva-nja in podpore. Toda zdi se, da po-stajajo podpore za to velevažno na-šo obrambno organizacijo vedno redkeje, kar si ne moremo tolmachi-ti drugače, kakor da je zavlada v naši javnosti nevarna demoralizaci-ja in dekadenca, ki nas lahko spravi na rob narodnega propada, ako se nam ne posreči pravočasno to naka-no, če treba, z nožem izrezati iz na-šega narodnega organizma. Ta na-rodna demoralizacija se javlja tudi v tem, da ne more na primer naše v prvi vrsti proti pogubnem de-lovanju »Südmärke« zasnovano društvo »Branibor« najti med našim občinstvom prav nobenega zanimala in razumevanja. Tudi pri kleri-kalcih ni na tem polju nič bolje. Nji-hova »Slovenska Straža« živetari in ne more doslej pokazati še nobenih pozitivnih uspehov na narodnem obrambnem polju. In če primerjamo te naše naravnost skromne podvige z velikansko nemško bojno organi-zacijo, mora nas navdajati skrb in strah za bodočnost. Zato kličemo ob dvanajsti uri: Slovenec, zaspanec, zdrami se in loti se z vso požrtvo-valnostjo in energijo narodno-obravnega dela, sicer bo sloven-ski narod v doglednem času samo še — podlaga tučjevi peti.

+ »Bela muha med Slovenci«. Milanski časopis »Corriere della domenica« je v zadnji številki priob-čil sliko kranjskega duhovnika, ki ga ob enem proglašajo za »belo muho« med Slovenci. Rečeni list pravi, da mu je pisalo 300 italijanskih delavcev, ki delajo v Sorici, kako dober in priazen je z njimi župnik don Luigi Dejak in kako jim s sveti in de-janji moralno in materialno poma-ga. List se nekam čudi, da je kaj ta-kega mogoče pri narodnem nasprot-stvu, ki loči Italijane in Slovence, a ko bi razmere bolje poznal, bi vedel, da smo Slovenci sicer zapleteni v hud boj z Italijani, a da o kakem na-rodnem sovraštvu na Kranjskem do Italijanov ni govora. Sicer je pa le-po, da so se italijanski delavci župni-ku g. Dejaku izkazali hvaležne.

— Umrl je včeraj v Gorici po dolgem bolehanju advokat g. dr. An-ton D e r m o t a v starosti 38 let. Po-kojniki je bil rodom iz Železnikov in znan kot ustanovitelj in urednik »Naših Zapiskov« in referent »Slo-venskega Pehleda« za slovenske stvari. Pripadal je soc. demokratični stranki, a jo je poskušal prepojiti z narodnim duhom. Umrl je za jetiko, alj lahko se reče, da je bil žrtev svo-jega prepričanja. Dr. Dermota je bil namreč iz zelo premožne klerikalne hiše in starši bi ga bili za časa nje-govih študij prav lahko izdatno podpi-rali. Toda ker je bil svobodomiselnega prepričanja, ker ni šel v leme-nat, ampak v Prago na vseučilišče, so ga starši pustili brez vsake podpo-re v Pragi stradati. To strašno stradanje je v prvi vrsti vzrok, da je po-stal bolan in si tudi ni več mogel po-praviti zdravlja, ko je prišel v boljše razmere. Bodi mu blag spomin!

— Umrl je na Poljanski cesti posestnik Ivan K r e g a r. Bil je ved-no vnet in zvest prista narodno-na-predne stranke in kremenit značaj. N. p. v. m.

— Pogreb umrlega g. Medena je bil v soboto popoldne. Udeležilo se ga je jako mnogo občinstva. Pevsko društvo »Slavec« je pokojnika spre-milo z zastavo na zadnji poti.

— Poroka. Poročil se je danes v Kralji Vinohradih na Češkem g. Ev-gen Tuječ, uradnik zavarovalnice »Dunav« v Ljubljani z gđ. Boženo K o n a k o v o. Iskreno čestitamo!

— Poročil se je gospod Ernest E y p p e r z gospodično Ivanko K o š a k o v o.

— Pometanje in škropljenje ljubljanskih cest in ulic. V današnjem »Dnevnu« se je čutil neki »opazova-lec« poklicanega, kritizirani način in čas škropljenja ljubljanskih trgov, cest in ulic. Tudi o pometanju ulic je vedel napisati par čenč, ki prav glas-no govore o kakovosti dotičnega »opazovalca«. Da bo njegova duša pomirjena in da se bo morda v pri-hodnje potrudil dvigniti telo svojega rojstva malo bolj zgodaj s slame, mu povemo, da se pometajo ljubljanske ulice od 4. jutraj naprej, seveda pa ne vse ulice ob enem. Takrat, ko gredo otroci v šolo, pa se nikjer ne pomete več. Škropiti se začne ulice od 5. jutraj ter se zopet škrope od 1. popoldne. Škropi pa se najprej v notranjih delih mesta in v najbolj ob-ljudenih ulicah in cestah, potem pri-bodo na vrsto ostale ulice. Vse ulice, tudi najbolj oddaljene, pa so po-škropljene že najkasneje do 9. do-

poldne. S svojo modrostjo, da bi se naj škropile ceste v mestu od 9. do 10. ure popoldne, bi bil g. »očivdec« boljše ostal doma, ker morda ne ve, da je takrat največ prometa v no-transtosti mesta in bi to pomenilo le popolnoma nepotrebno nadlegovanje ljudi. Tudi bi dotični »opazovalec« lahko opazil, da se po vsakem škropljenju ceste pomejo, in kjer je treba, tudi postrgajo. Priporočali bi mu tudi, da naj svoje dobre nauke prihrani za druga mesta, kjer bi se v tem oziru lahko še kaj naučili od Ljubljane, namesto da bi svojo ne-vednost tako očitno stresal, kakor je to storil danes. Prosto mu pa je, če si hoče svoje nadzorniške zmožnosti vsak dan izpopolnjevati ob 5. jutraj na magistratu.

— Glas iz občinstva. Prebival-stvo Frančevega nabrežja trpi silno vsled prahu, ki se tamkaj nabira, to pa vsled tega, ker vozijo ravno po tem nabrežju iz Ljubljane mnogo sipine. Ob suhem vremenu se dvigajo celi oblaki prahu ter onemogočujejo ljudem dihanje in prebivanje v sta-novanjih. Naproša se mestna občina ljubljanska, da tudi po tem nabrežju da škrofiti z vodo, da se s tem zat-re nepotrebni in škodljivi prah. — Več prebivalcev Frančevega nabrežja.

Zastrupljenje z octovo esenco. 28. aprila je dobil v roke 2 in polletni Leopold, sin posestnika Ivana An-žurja v Rojah pri Veliki Loki slabo zamašeno steklenico octove esence. Popil je nekaj te esence. Dan na to je umrl v groznih bolečinah.

Tuberkuloza pri govedih. Resnici na ljubo popravimo na podlagi za-nesljivih poizvedb našo tozadevno notico z dne 1. maja t. l., da se je po-tom sodnijske obravnave izkazala vest, katero je trosil dacar Leskovec o tuberkulozi Barletovega plemen-skega bika, za neresnično. Leskovec je bil obsojen zaradi tega na 30 K globe in pravdne stroške. Zato pa tu-di ne dvomimo, da velja še sedaj plemenska živina iz graščine na Kri-žu za izborni in hlev kot obče pri-znana uzoren.

Izkoriščevalca svojih občin. De-želna vlada je zopet obvestila podre-jene ji oblasti, da po raznih deželah pohajkujeta ter pri županstvih pod raznimi pretvezami jemljeta podpore na račun njihovih občin Ivan Urban, roj. 1885 v Brzoi stadnicki, okraj Lancut, po poklicu krojač ter Rupert Kaindl, roj. 1874 v Aigenu, okraj Sol-nograd, po poklicu zidar. Zadnji je še pred 4 leti doma popustil nepre-skrbljeno družino svoji usodi in šel vagabundirat po svetu. Torej, župan-stva pozor!

Govoreča slika, to je največja, najnovejša epohalna izjajdba slovi-tega amerikanca Tomaža Edisona. Predvajala se bode od 16. do 21. maj-nika v kinematografu »Ideal«.

Srčne komedije se imenuje ka-rakterna slika, katero igrata mojstr-sko gđ. Leopoldina Konstantin in g. Rutalfy z nemškega gledališča v Be-rolinu, in ker obdeluje tudi dejanje krasen konflikt je igra jako zanimiva. Slika igra s človeškimi srci in z vsem po vrvenju krvi povzročenih člove-ških ljubezenskih slabosti. To krasno dramo predvaja kinematograf »Ide-al« od jutri torka naprej. Danes zad-nji dan senzacijske drame »Katastrofa« in veseligr »Nje visokost«.

»Atlantis« to velikansko filmsko delo, katero se od sobote naprej v Bachmaierjevem Grand - Elektro-Bioskopu z najlepšim uspehom pre-dvaja, ponavlja se le še danes in jutri. V sredo nov krasen spored.

Mestno kopalnišče v Kozelji z restavracijo je prevzel posestnik in gostilničar g. Tomo Korbar. Več v oglasu.

Narodna obramba.

C. M. podružnica na Viču je imela preteklo nedeljo pri Slavku Novaku na Glincah šesti letni občni zbor. Udeležba je bila, kakor vsako leto, naravnost sijajna ter so v tem oziru zavedni Vičani lahko zgled ljubljanskim in drugim okoliškim po-družnicam. Da je C. M. podružnica na Viču med vsemi društvi ljublenka zavednega občinstva, se imamo za-hvaliti mnogo narodno zavednemu in značajnemu županu g. Fr. O b l a k u, ki vključ grdim spletkam neustraš-no vztraja na čelu podružnice od nje-ne ustanovitve. Čast in hvala mu! Duša viške podružnice pa je bil od začetka tudi g. pravnik Pekle, ki ima največ zaslug za ustanovitev in do-se danji lepi prospeh. Spletkarji in klevetniki so torej obrnili svoje stru-pene pušice proti temu dvema rodo-ljuboma, a so odletele nazaj v obre-kovalce. Na občnem zboru so med splošnim pritrevanjem govorili gg. župnik Berce, Beg, Erjavec, Knez, Kopitar in Sturm. — Soglasno je bil izvoljen sledeči od-bor: župan Fr. Oblak za predsed-nika, Andr. Knez za podpredsedni-ka; Ante Beg za tajnika; Slavko

Nova za nam. Fr. Boltežar za blaginjo, Ferdo Šturm nam. Odborniki in nam. so: Skerl Mat., Erjavc Jože, Končan Iv., Oblak Ig. in Mayer Karel. Preglednika računov: Petrovič Fr. in Mihelčič Iv.

Društvena naznanila.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1. 1914. Seja finančnega odseka vrši se jutri v torek ob 6. zvečer v zvezi s sobi v Narodnem domu. Radi nujnosti dnevnega reda, udeležite se bratje polnoštevilo in točno. Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj ima danes zvečer ob pol 8. odborovo sejo. Odborniki naj se seje polnoštevilo udeležijo.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem. Gospodje društveniki se vnovič opozarjajo na letošnji redni občni zbor, ki se vrši v torek, 5. t. m. ob pol 6. popoldne v biblioteki dvorani c. kr. dež. vlade.

Kranjski avtomobilni klub priredi na praznik vnebovohoda dne 21. majnika t. l. prvi letošnji klubovi izlet v Bohinj in Bled. Odhod iz Ljubljane ob 8. zjutraj, zbirališče v Kranju (Zvezda), skupni obed hotel Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, popoldanski premor na Bledu parkhotel Mallner.

Telovadno društvo Sokol Vič naznanja, da je ustanovil ženski telovadni odsek ter je tekoči teden pričel z redno telovadbo članic kakor tudi gojenk in se cenj. gospike k pristopu navkljudneje vabijo. Priglasje članice in gojenk sprejema tel. društvo Sokol Vič, kakor tudi ženski telovadni odsek. Na zdar!

Razne stvari.

* **Roparski napad.** Iz Milana poročajo: V Zvenovi sta t. m. dva roparja napadla dve slugi banke »Credito italiano«, ju vrgla na tla ter jima ukradla za 150.000 lir bankovcev. Slugi sta streljala na napadalca, enega roparja so prijeli, drugi je pobegnil.

* **V objubljeni deželo — Albanijo.** Z Dunaja so sklenili 12letni učence meščanske šole Gustav Bayer, 14letni učenec Rudolf Hofmayer in 18letni delavec Fran Bištan odpotovati v Albanijo. V torek zjutraj so na skrivoma zapustili Dunaj. Bayer je pred odpotovanjem vzel očetu 800 kron. Prijeli pa so jih že v Münchenski ulici ter jih poslali nazaj roditeljem.

* **Novo sredstvo proti tuberkulozi.** Na poslednjem zasedanju francoske akademije je referiral profesor Letulle o svojih poskusih s Spahlingerjevim sredstvom proti tuberkulozi. Spahlinger je namreč izumil protituberkulozni serum, ki se skupaj s kvasečo se posebno tekočino injicira pacientom pod kožo. Injekcije se dajejo bolnikom vsak dan in že čez teden se bolezen zboljša. Poskuse prof. Letulleja so potrdili profesor Edmond Lardy iz Zeneve, dr. Cobbe in dr. Williams iz Londona.

* **Blaznik pomoril celo rodbino.** Iz Curiha poročajo: V Leissingu ob Tuskem jezeru se je v petek odigrala grozna rodbinska drama. Kmetovalec Poerter je nepričakovano zagrabil sekuro ter umoril svojo ženo. Nato je ubil svojega šestletnega sina in svojo 2letno hčerko, na kar si je prežal vrat. Vendar pa njegova rana ni smrtonosna. Poerter je pred enim mesecem kupil svoje posestvo. Ker se mu je pa zdela, da ga je predrago plačal, je zblaznel.

* **Učitelj napadel ravnatelja.** Iz Monakovega poročajo: 1. maja ponoči se je v Ellenwangu odigrala grozna tragedija. 20letni učitelj Kirchmeier se je sprl s svojim 60letnim nadučiteljem Kinzlerjem zaradi zadev v šoli. Kirchmeier se je vsled tega tako razburil, da je potegnil revolver ter večkrat ustrelil proti nadučitelju. Noben strel pa ni zadel. Kinzler je pobegnil ter se poskušil skriti v svojem stanovanju. Kirchmeier, ki je bil kar divj, mu je sledil, potegnil nož ter ga šestnajstkrat zabodel. Kinzlerja so težko ranjenega prenesli v bolnico. Storilec se je sam ovdal sodišču.

* **Napad na smodnišnico.** Pretekli teden ponoči so se približali dvema smodnišnicama blizu Rudolfovega pri Čem. Budjevojicah štirje možje, ki jih je na vojaška straža zagledala ter telefonično avizirala stražnico. Na neznane može so streljali. Takoj so poklicali deset orožnikov iz okolice, toda neznanci so ušli. Kakor se govori, so nameravali neznanci razstreliti smodnišnici. Zdej so pomnožili straže ter jim dali puške, nabasane s šibami. Razentega imajo tudi pse.

* **Knez Filip Hohenlohe zblaznel.** Iz Monakovega poročajo: Knez Hohenlohe-Waldenburg - Schillingsfürst

je na naglo obolel na težki živčni bolezni in so ga morali dati v sanatorij za umobolne. Knez Filip je najstarejši sin umrlega nemškega kancelarja in je 62 let star. Se le pred par meseci se je poročil z monakovsko igralko lindrovo. V prvem zakonu je imel za ženo princezino Ipsilati, ki je po 13letnem zakonu leta 1912. umrla. Druga soproga knezova je hči dunajskega obrtnika. Govori se, da ji je dal bavarski kralj naslov pl. Poděbradske.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 4. maja. Včerajšnji bulletini o cesarjevem zdravstvenem stanju pravijo, da je kataralično stanje enako, kakor prejšnje dni in da se je cesar eno uro sprehajal po mali galeriji.

Dunaj, 4. maja. Današnji jutranji bulletin pravi: Nočni mir cesarja je bil v drugi polovici noči kaljen, kljub temu je bilo splošno razpoloženje zadovoljno. Včeraj je cesar sprejel državnike iz svoje najbližje okolice.

Borza.

Dunaj, 4. maja. Z ozirom na vesti o poostitvi spora med Mehiko in Zedinjenimi državami, je danes kupčija na borzi zaostajala.

Seja načelnikov strank.

Dunaj, 4. maja. V današnji seji načelnikov strank stali so pristajši krščansko socialne stranke predlog, da se zopet prične s pripravami za spravo med Čehi in Nemci na Češkem. Med temi spravnimi poskusi naj nastopi premirje, ki naj pripusti kratko zasedanje državnega zbora, da se s tem reši proračunski provizorij in da se podaljša provizorijni poslovnik.

Praga, 4. maja. Čehi so se zedinili, da bodo zahtevali razpis novih volitev na Češkem za deželni zbor. Če se ugotovi njihovim zahtevam, so pripravljeni ustaviti obstrukcijo v parlamentu.

Dunaj, 4. maja. V današnji popoldanski konferenci načelnikov strank bo stavljen kompromisni predlog, da naj Čehi ustavijo obstrukcijo, vlada pa naj razpiše nove volitve v češki deželni zbor. Če sprejmejo leti ta predlog, bi se sklical državni zbor za 9. junij. Ker poteče s 15. majem provizorijni poslovnik in ker se nahaja pri prezidiju 33 nujnih predlogov, bi bilo treba, da se t. j. najprej prekličejo potem naj se podaljša poslovniški provizorij ter naj se prične nato razprava o reformi hišnorazrednega in hišnonajeminskega davka ter o italijanski fakulteti. Vlada bi tudi predložila redni proračun za leto 1914/15. V romunskih krogih se zatrjuje, da Sturgkh baje ni pripravljen dopustiti zasedanja državnega zbora, dokler ni politična situacija popolnoma razjasnena.

Nemški Nationalverband.

Dunaj, 4. maja. Dne 5. maja se vrši posvetovanje članov Nationalverbanda v socialnozavarovalnem odseku s člani odseka dvanajstotice bivše češkonemške zveze, pri čemer bo poslanec Kroy poročal o ureditvi jezikovnega vprašanja. Storiili bodo taktične sklepe o enotnem postopanju.

Napadi na Čeha.

Dunaj, 4. maja. V X. dunajskem okraju so vzporedno Nemci demonstracije proti Čehom. Prišlo je do spopadov. Posredovati je morala policija.

Deželnozbornske volitve na Tirolskem.

Inomost, 4. maja. Izmed 96 mandatorov novega deželnega zbora je oddanih sedaj 87 mandatov, ki so razdeljeni sledeče: 9 nemških liberalcev, 31 krščanskih socialcev, 13 konservativcev, 1 nemški socialni demokrat, 11 italijanskih klerikalcev. Treba je 8 ožjih volitev.

Katalinić in Šegvić na povratku.

Zader, 4. maja. Včeraj popoldne so se peljali Katalinić, Šegvić in drugi Dalmatinci, ki so bili priče v celovškem procesu, v Split. V pristanišču jih je pozdravil poslanec Ivčević in hrvatsko občinstvo jim je prirejalo velike ovacije. »Narodni List«, ki je zahteval, da naj se odpokliče vladni komisar Silvas, je bil konfisciran.

Kossuth.

Budimpešta, 4. maja. Zdravniki smatrajo, da bo nastopila pri Kossuthu še tekom današnjega dneva agnija.

Potovanje ogrskih politikov.

Budimpešta, 4. maja. Grof Andrássy je izjavil baje nekemu ruskemu poročevalcu, da ogrski narod nima nobenega sovraštva proti Rusiji, vendar sestane ogrskih in ruskih politikov ne bo imel značaja demonstracije proti trozvezi. Gibanje proti trozvezi na Ogrskem je samo izraz nezadovoljnosti s politiko ministrskega predsednika Tisze.

Razpust dume.

Borali, 4. maja. Baje je predlagal notranji minister Maklakov razpust ruske dume. Sazonov in Barik sta bila proti temu, tudi Goremykin je bil proti razpustu, izjavil pa je, da bi smatral odločitve proračuna s strani dume za zadosten vzrok za razpust.

Poskusna mobilizacija v Rusiji.

Petrograd, 4. maja. Izšel je carjev ukaz, ki odreja poskusno mobilizacijo v dveh vojaških okrajih in vpoklicanje rezerv v dveh drugih okrajih gubernije Jekaterinoslav.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

London, 4. maja. »Times« poročajo iz Veracruz: Vedno bolj računajo tu z revolto za generala Blanqueta. Huertovo edino upanje, da se izogne, da ga ne preženejo ali usmrte, je, da prične general Blanquet nemudoma z bojem proti Amerikancem. Blanquet je baje pripravljen žrtvovati Huerto ter skleniti s konstitucionalisti mir.

London, 4. maja. Vladne čete so se izrekle za generala Blanqueta. Huertovo stališče je omajano. Blanquet se pogaja z vstaši.

London, 4. maja. Veracruz grozi lakota. Bikoborbe so prepovedane. V Mehiki so baje na cesti ustrelili neko Nemko, z imenom Klara Beckmayer, ki so jo imeli za Američanko.

London, 4. maja. Iz Veracruz poročajo, da so Mehikanci prekršili premirje. Devet milj od Veracruz so napadli amerikanske pozicije. Vnel se je krvav boj. Po privatnih poročilih je padlo 200 Mehikancev in 50 Amerikancev. Oficijozno se zatrjuje, da gre samo za neznatno prasko. Ameriško časopisje je silno razburjeno ter zahteva, da Zedinjene države takoj obnove najenergičnejše korake ter smatrajo premirje za končano.

London, 4. maja. Iz Washingtona poročajo, da imajo iz Mehike zanesljive vesti o komplotu proti Huerti, pri katerem je udeleženi mnogo Huertovih dosedanjih najboljših pristaev. Komplot meri na to, da se Huerta nasiloma odstrani in pošlje v Evropo. Z druge strani poročajo, da hoče Huerta sam pobegniti v Evropo.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Dunaj, 4. maja. Albanska vlada je naročila v Skodovi tovarni 4 havbice in eno gorsko baterijo.

Belgrad, 4. maja. Srbske obmejne oblasti poročajo, da je opaziti v severni Albaniji zopet močno gibanje med Albanci, ki pripravljajo nov vpad. Najbrže gre za čete Ise Boljetinca.

Dunaj, 4. maja. Iz Drača nam poročajo, da je albanska vlada zbrala pred Korico 10.000 Albancev, ki prodirajo proti Koloniji. Južnoalbansko vprašanje bo v kratkem rešeno v smislu albanskih zahtev. »Albanska korespondenca« poroča o krvavih bojih zahodno od Argyrokastrona. Albanci so baje zavzeli pozicije do Progonatija. Ista korespondenca pravi, da je prišlo v soteski Kačanik v Srbiji do krvavega boja med Albanci in Srbi.

Črna gora.

Cetinje, 4. maja. Skupščina je po končani specialni debati sprejela budget, ki izkazuje okroglo 3,160.000 kron deficita.

Zopet obrekovanje.

Belgrad, 4. maja. Nekateri inozemski listi prinašajo vest, da je podpolkovnik Dragutin Kostić nagovoril prvi iz Prilepa v Valjevo odhajajoči novinski kontingent sledeče: Zadel vas je sedaj čast, da se smete bojevati za kralja in za domovino. Vojski! Če vas bo v kratkem poklical kralj, da zavarujete Bosno in Hercegovino, izkažite se kot junaki, vredni kraljeviča Marka!

Belgrad, 4. maja. Tiskovni urad konstatira oficijelno, da vest, ki jo je prijavila »Vossische Zeitung« in katero so posnели po njej drugi listi, da bi bil podpolkovnik Kostić nagovoril rekrute s tem, da je rekel, da jih je kralj Peter pozval zato pod zastavo, da zasedajo Bosno in Hercegovino, ni resnična in kratkomo izmišljena.

Bolgarski sabor.

Sofija, 4. maja. Bolgarski sabor je prišel v soboto z debato o carigradski mirovni pogodbi, nato sledi debata o bucareškem miru. Oba predloga bosta brez težko sprejeta.

Turčija in Grška.

Carigrad, 4. maja. Turška vlada je izročila zastopnikom velesil ostro noto glede grških grogovitosti napram Turkom v Makedoniji, čeh, da Grki sistematično preganjajo in zatirajo turški element. Turčija vzlic ponovnim intervencijam ne more dočeti, da bi se držala Grške mirovne pogodbe.

Poslano.*)

Pravda brez prič!

Sele 29. aprila je prišel Lampe k sapi. Ta dan je »Slovenec« objavil že pred dolgim časom objubljeni razlogi deželnega sodišča in graškega nadsodišča, s katerimi sta te dve sodišči mojo pravdo zoper deželo Kranjsko razsodila deželi v prid. Razume se, da sem se zoper to razsodbo pritožil na najvišje sodišče na Dunaju in zahteval v prvi vrsti revizijo te razsodbe, posebno pa zaslusljanje prič in sicer:

1. zaradi nepravilnega pravnega naziranja;

2. zaradi pomanjkljivosti pravnega postopanja.

Lampe, ker le temu pripisujem v fantastičnem slogu pisani članek, je izrek graškega nadsodišča, ki se glasi: »Der Beweis für solche in den Bereich der Gedanken fallende Vorgänge, ist gar nicht zu erbringen«, prav posebno informiral, ker ga je porabil za naslov članka. Pavšlarjeva pravda proti kranjski deželi ali v kraljestvo misli spadajoči dogodki pred sodiščem. Takoj pri naslovu je njegova fantazija naredila visok pollet. Iz besede »Bereich« (obseg obseg, obsežje, okoliš, področje) je napravil kar celo kraljestvo. Za vse deželane bi bilo res bolj koristno, če bi bil nekdanji kaplan Lampe vedno ostal v kraljestvu misli in se bolj intenzivno pečal s kraljestvom, ki ni tega sveta; kakor pa da je stopil na realna tla in se vtikal v narodno gospodarstvo, katerega prav nič ne razume. Odkar je on zagospodaril v deželnem odboru, mu ni napravil drugega ko zmede, pravde in škodo. Saj tudi od te pravde, ki jo je sedaj dežela Kranjska dobila v dveh instancah, ne bo imela dežela prav nobenega dobička. Brez ozira na to, da ta pravda ne dela časti ne deželi in ne deželnemu odboru, ker je sedaj tudi pred sodiščem dognano, da vsak zanikrni cigan bolj pravilno kupčuje kakor pa deželni odbor kranjski. Če bi deželni odbor kranjski imel samo trohico razuma za kupčijo, bi do te, za njega umazane pravde ne prišlo, in deželne elektrarne bi se gradile na Savi, ne pa na Završnici.

Kaj je pa na tem, če pravdo dobite? Save zaradi tega še ne bodele imeli; prepričali ste se pa že tudi lahko, da mi je po sili tudi deželni odbor kranjski ne sme vzeti, morali ho bodele od mene kupiti in plačati, ker brez mojih projektov je vsa vaša »visokopotezna akcija« za deželne elektrarne otročja neumnost in se vaši deželni elektrarni na Završnici smeja vsak pameten človek.

Pri tej priliki je vzel na piko tudi liberalno časopisje, »ker je dalo na razpolago predala Pavšlarju in vsakemu kdor je hotel škodovati Kranjski deželi.« Kaj takega si upa zapisati list tiste stranke, ki je v šestih letih napravila več milijonov deželnega denarja, vzela vseučiliški fond in mene hotela oropati za Savo, ki ni mogla na Dunaju izposlovati posojila, tako da je bila primorana vzdigniti davke. Z mirno vestjo lahko trdim, če bi se bil držal dež. odbor mojih nasvetov, bi bile štirikrat cenejše deželne elektrarne, kakor pa bo ta na »Završnici« na Savi že dve leti v obratu in dežela bi imela tam vir dohodkov in ne bilo bi ji treba sedaj stiskati deželane in jim nakladati nove davke, ter preganjati industrijo iz dežele. Vsak razumen človek mora uvideti, da se le takrat privabi industrijo v deželo, če se jo kolikor mogoče varuje pred velikimi davki in se ji kar možno ceno moč preskrbi. Vi pa delate ravno nasprotno. Uspehi, ki se nam s tem obetajo, prekašajo že sedaj vse egiptovske nadloge. Nazadnje so pa falitna podjetja in prazne blagajne tudi uspehi. Omeni še priče in pravi, »da bi bilo pričanje pl. Sukljeta zame usodepolno.« Toraj sama naklonjenost do mene Vas je dovedla do tega, da ne greste pričati. Lepa hvala! ker imate do mene toliko ozira. Šest let niste drugega delali, ko študirali in se na vso moč trudili, da bi spravili mene v konflikt s kazenskim zakonom. »Glavno posojilnico« ste poglani zaradi tega v konkurz, ker ste mislili, da ga bom potem primoran tudi jaz napovedati. In izborni jurist Pegan, se je že ves vesel telegrafično vprašal v Kranju, koliko se zoper mene protestira menic. Sam pa je za pravdo Marije Burger, poslal takoj eksekutorja k meni, da je iztirjal stroške. In tisti ljudje, ki so me z nogami in rokami tiščali v konkurz in kovali zoper mene vsakovrstne obtožnice, — nikar ne mislite, da jaz ne vem, kaj se vrši med štirimi stenami v deželnem dvorcu — tisti ljudje so postali naenkrat tako obzirljivi do mene, da se pričati ne gredo.

Jaz pa ravno to vedno zahtevam, da se zaslusljanje prič. Dal sem

* Na vsebino tega lista je uradno odobreno le toliko, kolikor določa zakon.

Vam že dvakrat priliko hude obtožbe, ki ste jih pod varstvom poslaniške imunite izrekli zoper mene pri jesenskem zasedanju dež. zbora, dokazati pri sodišču. Da, 21. januarja 1914 sem Vas pri deželnem sodišču čakal cel dan in v trdo noč, da bi prišli pričati zoper mene, pa Vas ni bilo. Nič se ne bojte, le pogumno stopite pred sodnike, jaz sem že prisegel, sedaj pa prisegite še Vi — če si upate.

Tomo Pavšler.

Gospodarstvo.

— **Zrebanje.** Glavni dobiček v znesku 30.000 lir srečk italijanskega rdečega križa je zadela srečka ser. 3145, št. 48.

— **Zrebanje.** 50odstotne državne srečke iz l. 1860. Pri premijskem zrebanju, ki se je vršilo 1. maja, je zadela glavni dobiček v znesku 600.000 kron srečka ser. 13.490, št. 4, drugi dobiček 100.000 kron ser. 8040, št. 7, tretji dobiček 50.000 kron ser. 16.808, št. 1. Po 20.000 kron ser. 1658, št. 15 in ser. 15.379, št. 11. Po 10.000 kron ser. 67 št. 8, ser. 84 št. 8, ser. 641 št. 7, ser. 989 št. 9, ser. 2257 št. 15, ser. 3680 št. 20, ser. 5439 št. 14, ser. 7997 št. 15, ser. 8040 št. 19, ser. 15.895 št. 13, ser. 18.628 št. 20 in ser. 19.571 št. 8.

Darila.

Dijaškemu podpornemu društvu »Domovina« je izročil g. Fran Maselj, c. in kr. stotnik v p. v Ljubljani, znesek po 100 K kot ustanovnino, za kar mu izreka odbor navedenega društva najtoplejšo zahvalo.

Zahvala.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je podarila za učila revnim šolarjem zadnja 3 leta vsako leto 30 kron. Uglednemu zavodu se iskreno zahvaljuje.

Šolsko vodstvo v Brezju pri Dobrovi: Melena Franke, šolska voditeljica.

Krajni šolski svet:

Jožef Gregorin, predsednik.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Sočutje človeka, ki trpi na glavobolu, zobobolu, revmatičnih ali nevralgičnih bolečinah, ne stori zdravega. Ako hočete pomagati, dajte tistemu Fellerjevega bolečine tolažečega »Elsa fluida«, ki tudi pri kašlju, hripavosti in vratnih bolečinah dobro služi. 12 steklenic pošlje za 5 K franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 238 (Hrvaško) kjer se tudi lahko naroče odvajalne »Elsakroglice«, 6 škatlic za 4 krone franko.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2.	2. pop. 9. zv.	739.9 744.0	11.9 8.9	z. m. jvsh. sr. jvzh.	oblačno del. jasno
3.	7. zj.	747.4	5.5	sl. jvzh.	jasno
4.	2. pop. 9. zv.	745.3 745.6	13.0 8.2	sr. jvzh. sl. szah	brezoblačno
5.	7. zj.	745.4	2.8	sl. vzh.	„

Srednja temperatura sobote 10.5°, norm 12.3° nedelje 0.9°, norm. 12.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Izjava.

Ker si gotove osebe, katere imajo dosti časa in denarja, delajo kratek čas s tem, da dajejo v moj prid v Dan ali kak drug časopis notice, kakor n. pr., da želita 2 gospici korespondirati z gospodi, poštno ležeče Rakek! javljam tem potom, da nisem bila in ne bom v nobeni zvezi s podobnimi noticami.

Josefina Pust, Rakek.

Ljubljansko milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dečim na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno sprito svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznanih pism. Mnogo odklovanj. Pozor pri nakupu. Pazite izrecno na označilo »s konjičkom« in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istopako je Bergmanna ljubljanska krema, Manera (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok. 100 h rok. 100 h rok. 100 h rok.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 4. maja 1914

Naložbeni papirji.	Desetletni	Devletni
4% majeva renta	82.45	82.65
4% srebrna renta	86.20	86.40
4% avstr. krona renta	82.55	82.75
4% ogr. krona renta	81.40	81.60
4% kranjsko dež. posojilo	81.40	81.60
4% k. o. češke dež. banke	87.75	88.75

Srednje.	432—	442—
Srednje iz l. 1860 1/2	670—	680—
" tiske	290—	300—
" zemeljske l. izdaje	277—	287—
" II.	244—	254—
" ogrske hipotečne	226.75	236.75
" dun. komunalne	465—	475—
" avstr. kreditne	477—	487—
" ljubljanske	58.50	62.50
" avstr. rdeč. križa	51.50	55.50
" ogr.	29.25	33.25
" bazilika	25.50	29.50
" turške	220.75	223.75

Delnice.	402—	405—
Ljubljanske kreditne banke	611.50	612.50
Avstr. kreditnega zavoda	513.50	514.50
Dunajske bančne družbe	99.40	100.40
Južne železnice	700.75	701.75
Državne železnice	817.25	818.25
Alpine-Montan	303—	304.80
Češke sladkorne družbe	269—	270—
Živnostenske banke		

Valute.	11.36	11.41
Cekini	117.45	117.70
Marke	95.55	95.75
Franki	95.15	95.35
Lire	252—	252.76
Rubliji		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 4. maja 1914.

Termin.		
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	13.30
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11.29
Rž za okt. 1914	za 50 kg	10.08
Koruzna za maj 1914	za 50 kg	7.39
Koruzna za julij 1914	za 50 kg	7.49

Posojila

dobe pravne osebe in
tvrdke takoj in di-
skretno. Priložiti je
10 vin. znamko. Iz-
plačalo se je osebam
vseh stanov že nad 600.000 K. Prošnje
pismeno pod: „Hitra pomoč S. &
C.“, Kranj, pošto ležeče. 1728

Proda se skoro novo**KOLO.**

Poizve se v upravnistvu »Slov.
Naroda«. 1735

Odda se z avgustom**stanovanje**

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in čum-
nate v Trnovski ulici št. 23. 1736

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balsam na Vaših kurjih očes, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh
brez bolečin. Cena lončka z ga-
rancijskim pismom 1 K. 3 lončki
2.50 K. Komony, Kancman (Kancan) L. Post. št.
12/730 Opatovo. 628

Lepo zračno stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pripadki, se
oddaja takoj ali za avgust.
Vožarski pot št. 4, Ljubljana.
1734

**Dobro ohranjen kratak
klavir**

se ceno proda. 1732
na Radeckega cesti št. 2 II.

**Sprejme se
prodajalka kruha.**

Kje, pove upravnistvo »Slov.
Naroda«. 1723

Zemljemerca - asistenta

sprejme 1725
Ing. D. Guštinčič,
Trst, Via Nouva 32.
Znanje italijanščine prednost.

**Sprejme se
učenec**

krepke narave, vsaj s 4 razredi dobro
uspelega šolskega pouka. 1727

Podlogar & Petelin,

" Sv. Peter na Krasu. "

**Iščem zanesljivega, spretnega in vo-
jaščine prostega****pomočnika**

z vstopom dne 1. avgusta t. l. V
hmeljski kupčiji izvežbani imajo pred-
nost. Franc Oset, trgovina z mešanin
blagom ter z deželnimi pridelki na
Vranskem. 1730

SANATORIUM-EMONA
ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

Jajca za valjenje

po 30 h od čistokrvnih langshank, lepo ko-
vinsko se svetleče, izvrstno noseče kokoši,
od jerebastih italijanskih dobro nosečih ko-
koši, od belih wyandotk, orjaških, dobro
nosečih;
od črnih minorik, prav dobro nosečih
po 40 h,
od modrih andaluzijk (neso velika
jajca), od belih lenghornk (rade nosijo), od
»Plymouth Rocks« orjaških, dobro nosečih,
od zlatih wyandotk, srebrnih wyandotk,
rdečih Rhode Island, belih orpingtonk, zla-
torumenih orpingtonk, lepo barvastih orjaških
od modrosivih perlic po 50 h razpošilja

Masopust in Svoboda

pernatinstvo na debelo Melnik, Češko.
V hiši Gradlšče št. 7 se odda za
avgustov termin

lepo stanovanje

v II. nadstropju s 4 sobami, kopalno
sobo in pritliklinami ter z uporabo vrta
ali brez iste; dalje takoj ali pozneje

velika soba

brez optave in hlov s župe event.
skladišče. 1668
Pojasnila pri hišnici.

Sidro-Syrup. Sarsaparillae
compes.
čistilo krvi. Steklenica K 3.80 in 7.50.

Sidro-Liniment. Capsici
compes.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller
Glede na olajšanje mazilo za prehlajenje,
reumatizem, trganje po udih, itd.
Skladišnica K 1.80, 4.40, 2.—

Sidro-žvepleno-mazilo.
Zelo olajšuje pri lišaju, solnem teku, itd.
Lonček K 1.—

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali po
direktno v
Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem
levu“, Praga I,
Elizabethstrasse 5.

Postrežba točna! Cene solidne!
Prva največja
domaća in eksportna tvrdika!
Zalagatelj c. hr. armada, vojne memorice, demobrancov itd

Fr. P. Zajec
Ljubljana
Stari trg št. 9

Glavni zastopnik največjih tovarov ur v Svisi
Priporočeno najboljšo
švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.
Najboljše zaloge zlatih, srebrnih in drugih
prestanov, uhano, verig, zapetost itd.
Namizno orodje. — Kraški nastavitvi in
srebra itd. itd.

" Najnovejši cenik brezplačno. "

SLADIN

Dr. pl. Trnkoczyja Sladin čaj je pra-
izvir vseh sladnih izdelkov in da kit,
meč, zadržuje. Za dečeske je Sladin kot
redilno sredstvo varu otrok. Za vsa-
kega bolnika, za slabokrvne, nerazvite,
slabotne, rekonvalescente kot zajetek,
južna zauživanje, je Sladin izvrstna zdravila.
Da odraslim bolnim kakor zdravim
okusen, redilni zdravilni zajetek. Poraba
Sladina prihrani v gospodinjstvu 50% na
denarju, 2/3 na mleku, polovico na slad-
korju. Vse te koristi potrjujejo vsak-
danja segetna naročila. 1/4 kg za 60 vin
se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5
zavojev 4 krome franko.

Glavne zaloge so v ljubljanih trgovcih:
na Dunju, Avstrijskega št. 1, 1. in 2. nadstropje
10. v Ljubljani, 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
3. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
4. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
5. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
6. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
7. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
8. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
9. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje
10. nadstropje 1. in 2. nadstropje 1. in 2. nadstropje

Med
zlatorumen, trčan, zjam-
čene čist, v delcih 8
4 1/2 kg vsebine, razpo-
šilja po K 8.50
Čebelarstvo Ilirsko
Mistrica.

mizarska obrt

s posestvom in vso opravo se radi družin-
skih razmer zelo ugodno takoj proda. Dela
je za leto dni vnaprej, tako da je izključeno
vsaka izguba. Denarja je treba le 5—6000 K.
Naslov ove upravnistvo »Sloven. Naroda«.

Gostilna

s sobami za tujce na jako ugodnem
prostoru ob železnici na Spodnjem
Štajerskem, se da v najem.

Ponudbe pod „Gostilna/1711“
na upravn. »Slov. Naroda«. 1711

Mirna stranka išče**zračno stanovanje**

obstoječe iz dveh sob, kabinetom ali
trema malimi sobami s pritliklinami

za avgustov termin. 1711
Ponudbo z navedbo cene na Franc
Mežovar, Postojna.

Proda se lepo vpeljana**sodavičarska obrt**

z vso opravo. Sedaj pride najboljša
sezija in se proda zaradi preoblože-
nja prav ugodno. Ako se vse plača,
je nekoliko ceneje sicer je pa plačati
polovico za drugo se počaka. — Več
pove uprav. »Slov. Naroda«. 1721

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

**LOVSKE PUŠKE-
STRELJIVO. PO-
PRAVILA. REVOL-
VERJI. ITD. ITD.
" GENIK 1914. "**

Podjetje za izdelovanje**cementne strešne opeke**

in drugih cementnin, opremljeno z vsemi potrebnimi stroji se pod zelo ugod-
nimi pogoji takoj odda v najem ali pa proda.
Delavnica z zalogo se nahaja v najbližji okolici Ljubljane tik ob glavni
cesti. Podjetje je prav dobro vpeljano in nudi strokovnjakom lepe dohodke.
Istotam se da v najem prostoren hlev za 8 glav živine. Naslov pove upravnistvo
»Slovenskega Naroda«.

1329 **Modni salon**
Joane Schiller, Sn. Petra cesta 29
priporoča veliko izbero izgotovljenih dunajskih
damskih in dekliških slamninkov
praznih oblik in nakita.

Naznanilo.

Prijazno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel s 1. majem

mestno kopališče in restavracijo Kolečija

ter bodem tudi tam izvrševal svojo gostilniško obrt. Cenjenim gostom
in obiskovalcem kopališča se boje postreglo z dobrim pristnim vinom,
vsak dan svežim pivom kakor tudi kavo, čajem, mlekom in drugimi
mrazimi jedili. Kopališče je vsak dan odprto od pol 9. ure zjutraj do
9. ure zvečer in sicer ob delavnikih dopoldne samo za dame.
Cene kopeli so: Kopel 12 v, kabina za 1 osebo 30 v, rjuha 12 v,
brisača 8 v, plavalke 12 v, pečena kopel 12 v. Za dame je na raz-
polago tudi kopalna obleka.
Poleg kopališča je lep senčnat park Hribarjev gaj.
Za mnogobrojen obisk se najvšeje priporoča
Toma Kerber, gostilničar.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani sin oziroma brat,
gospod

Dr. Anton Dermota
advokat v Gorici,

danes ob 4 1/2 uri popoldne po dolgi in mučni bolezni, v 38. letu svoje
starosti mirno za večno zaspal.

Pogreb bo v torek 5. maja ob 2 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti
ulica treh kraljev št. 8.

V Gorici, dne 3. maja 1914.

Franciška Dermota, mati, Jakob, Mihael Dermota, brata, Kandiša
Dermota, sestra.

IVAN KREGAR
hišni posestnik in trgovec

danes v nedeljo 3. maja ob 5. uri zjutraj po mučni bolezni, previden
s sv. zakramenti za umirajočega v 44. letu, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga rajnega bo v torek, dne 5. maja ob 3. uri
popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 71 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Predraga rajnega priporočamo v pobožno molitev in blag epomin.

LJUBLJANA, dne 3. maja 1914. 1724

Ana Kregar, soproga. — Franciška Kregar, sestra. — Franc in
Anton Koman, svaka. — Angela Koman, svakinja.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Nizke cene!

Kupujte in naročajte suho, modno blago, perilo i. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Vsotec zavarovan.

Modni salon
Stuchly-Maschke
 3 ŽIDOVSKA ULICA 3
 Priporoča cenj. damam tu in na deželi vseh vrst
 najtinejše in najmodnejše
 damske in otroške slamnike kakor tudi športne čepice
 po znano nizkih cenah.
 Zalni klobuki vedno v zalogi.
 Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

Novo! **Novo!**
Zaloga pohištva „Javor“
Ljubljana, Rimska cesta 16
 priporoča slav. občinstvu svoje izdelke ter izvršitev
 vseh mizarških del kakor opravo hotelov, prodajalon,
 izložb, vsa stavbna dela i. t. d. 1550
Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.
Najnižje cene! Točna postrežba!

Razglas.

Podpisano županstvo objavlja tem potom

1698

da se odda prezidava, kakor poprava občinskih
 vojašnic v Kobaridu, dražbenim potom.

Načrti in vsa druga pojasnila so na ogled v občinski pisarni do 15. maja
 t. l., med dopoldanskimi uradnimi urami.

Delo je cenjeno na 40.000 K.

Pismene ponudbe je vložiti do 15. maja t. l. s 5% varščino na žu-
 panstvo Kobarid.

Zupanstvo trga Kobarid

dne 30. aprila 1914.

Miklavac
 župan.

Rabljeni stroje vedno po ceni v zalogi.

Tihopisni stroj (najnov. model)
„L. C. Smith & Bros“
 je najpopolnejši in najboljši.
 10 letno funkcijsko jamstvo.
 Ugodno plačevanje v obrokih.
 Stari stroji drugih sistemov se
 vzamejo v plačilo. Brezobvezno razkazovanje Prospekti zastoj in franko.
THE REX CO., LJUBLJANA,
 Selenburgova ulica št. 7. — Telefon št. 38.
 Zastopstvo pisalnih strojev „UNDERWOOD“ in „CORONA“.

Zaloga vseh potrebščin za pisalne stroje.

Kavarna
 vse noč
 odprta
LEON
 Gostilna
 Florjanska ulica št. 6.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:
 Krasne
BLUZE krila, kostume,
 nočne halje,
 perilo in vsako
 modno blago.
 Zelo solidna trdka:
M. Kristofič - Bučar
 Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
 Neprekosljiva v
 otroških oblekah
 in krstni opravi.

KINTA
 CYCLES
 K.C.L.

50 splošno prijubljene
 ker so nedosežni v
 teku in trpežnosti.
 Hlagovolite si jih
 ogledati ali zahte-
 vajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
 Špecialna trgovina s kolesi, av-
 tomobili, motorji in posam. deli
 Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
 Dunajska cesta št. 9-12

Krasno stanovanje!

V hotelu Bellevue pri Ljubljani je z avgustom, eventualno z majem
 t. l. oddati krasno stanovanje v 1. nadstropju obstoječe iz 3 sob z dvema
 balkonom, iz kopalne sobe ter sobe za služkinje in drugih potrebnih pritikin.
 Na željo se uredi večje stanovanje iz dveh enakih in je tudi na razpolago
 hlev za konje ter šupa za vozove oziroma avto-vozove.
 Pojasnila daje lastnik **Alojzij Zajec**, veletrgovec z vinom v Spodnji
 Siški št. 152. 1669

PETROVE KAPLJICE
 Preizkušen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim bole-
 nim želodca, črev, jeter, ledic in vranice. Petrove kapljice
 so sestavljene iz zeliščnih sokov, ki blagotvorno delujejo na pre-
 bavlila. Vsakemu pomagajo proti slabi prebavi, bolečinam, kronič-
 nemu kataru želodca in črev. Umirujejo živce in krepe ves organizem.
Petrove kapljice so zakonito zavarovane in se razpošiljajo na
 vse strani sveta. Šteklence stane 50 vin., 12 stekl. 5 K, 24 stekl. 10 K.
 Dobiva se v lekarni pri sv. Petru
FR. ŠULLER, Zagreb, Vlaška ulica št. 91
 kakor tudi v vseh drugih lekarnah. 1659

Modne potrebščine za gospode
 kakor: klobuke, cilindre, slamnike, čepice, srajce,
 ovratnike, zapestnice, kravate, naramnice, žepne robce,
 nogavice, palice i. t. d. priporoča
 v največji izbiri vedno najnovejše
 modna in športna trgovina
P. Magdič, Ljubljana
 nasproti glavne pošte.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

== Živahna zveza z Ameriko. ==

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
 (rente, zastavna pisma, dolnice, srečke
 itd.) — Valute in devize. — Promese
 k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
 ter na žiro in tekoči račun. 203
 Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
 Rentni davek plača banka iz svojega.

Ekompitira: menice, devize in fakture.
 — Zavarovanje vredn. papirjev proti
 kurzni izgubi. — Revizija žrebanja
 srečk brezplačno. — Rembours-kredit.
 — Borna naročila. — Inkaso.